

**TAIDE-
YLIOPISTO**

✕ TEATTERIKORKEAKOULU

2023

OPINNÄYTETYÖ

Avoim esiintyjä

Tunteet sallittu – Yhteyden kaipuu

IRIS BLAUBERG

TIIVISTELMÄ**PÄIVÄYS:**

TEKIJÄ Iris Blauberg	KOULUTUS- TAI MAISTERIOHJELMA Tanssijantaiteen Maisteriohjelma
KIRJALLISEN OSION NIMI Avoin esiintyjä: Tunteet sallittu – Yhteyden kaipuu	KIRJALLISEN TYÖN SIVUMÄÄRÄ (SIS. LIITTEET) 38
TAITEELLISEN TYÖN NIMI <i>Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost now just white</i> , osana TADaCollectiven esitysiltaan, ensi-ilta: 31.1.23, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu, esiintyjä ja esityskonsepti: Iris Blauberg, esiintyjä ja valosuunnittelu: Lauri Hietala, äänisuunnittelu: Lauri Kallio, pukusuunnittelu: Kasia Gorniak, tuottaja: Salli Berghäll Taiteellinen osio on Teatterikorkeakoulun tuotantoa ☒ Taiteellinen osio ei ole Teatterikorkeakoulun tuotantoa (tekijänoikeuksista on sovittu) ☐ Taiteellisesta osiosta ei ole tallennetta ☐	
<p>Tässä maisterin tutkinnon kirjallisessa osiossa olen antanut itselleni tilaa pohtia itselle tärkeitä taiteellisia kysymyksiä ja praktikoita. Pohdin suhdettani Avoin esiintyjä- teemaan ja kuinka olen sen sisäistänyt osaksi omaa esiintyjyyttä. Sen lisäksi puntaroin tunteiden merkitystä ja yhteyden kaipuuta taiteellisen työskentelyn lähtökohtina. Keskityn omaan kokemukseeni niin esiintyjänä kuin esityksen rakentajana. Tämä oppinäyte kutsuu sinut osaksi pohdintaani avoimesta esiintyjästä. Pohdin mitkä asiat vaikuttavat kokemukseen avoimuudesta, niin esiintyjän kuin yleisön näkökulmasta. Keskustelen tekstin lävitse taiteellisella oppinäytetyölläni <i>Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost, now just white (2023)</i> ja peilaan pohdintojani käytännön toteutukseen.</p> <p>Ensimmäisessä luvussa sanoitan kokemustani kirjoittamisesta ja ajattelun runollisuudesta. Pohdin poetiikan merkitystä omalle taiteelliselle ajattelulleni ja praktiikalle. Pohdin myös esiintyjän aikakokemusta ja kehollista metamorfoosia, muistellen Mirjami Heikkisen pitämää kurssia ja erittelen sieltä itselle otollisimpia harjoitteita. Poeettiseen pohdintaan käytän apunani dramaturgi Milka Luhtaniemen oppinäytetyötä <i>Poeettinen näyttämö (2020)</i>.</p> <p>Toisessa luvussa yritän ymmärtää avoimuuden käsitettä erityisesti henkilökohtaisuuden, epämieluisien tunteiden sallimisen ja yhteyden kaipuun näkökulmista. Tarkastelen Pilvi Porkolan pitämää kurssia omaelämäkerrallisuudesta, Meisner-tekniikan ajatuksia avoimuudesta, sekä pohdin omia kokemuksiani rajattomuudesta. Tutkaillen tunteiden sallimista ja rajojen vetämistä, suhteessa esiintymiseen, pitäen mielessä esiintyjän, tanssijan ja ihmisenä olemisen yhtäläisyyksiä.</p> <p>Kolmannen luvun olen pyhittänyt kaipauksille, jotka ovat ilmenneet soolotyöskentelyni kautta. Esittelen kolme kaipausta (yhteyden muodossa) ja jokaisen kanssa muistelen yhtä sooloa, kolmesta, opiskeluideni ajalta. Kaipaukset kohdistuvat <i>yleisöön ja osallisiin, objekteihin ja maailmaan</i>, kuvastaen ajatteluni kulkua ja kehitymissuuntia esiintyjänä. Keskityn sooloissa niiden sisäisen maailman rakentumiseen ja muistelmiin esitystilanteista. Haluan antaa tilaa yksityiskohtaiselle esiintyjäntyölliselle havainnoinnille, jota olen harjoittanut.</p> <p>Neljäs ja viimeinen kappale pitää sisällään mieleen heränneitä ajatuksia prosessin varrelta ja päätelmiä avoimuuden suhteen. Jotka odottavat jatkokyöstämistä tulevaisuudessa.</p>	
ASIASANAT Avoimuus, runous, poetiikka, tunteet, mielikuvitus, yhteys, kaipuu, esiintyminen, installaatio, improvisaatio, autofiktio, Meisner-tekniikka, ympäristö, maaperä, kivi, kallio, uppotukki, found objects, keräily, esittävät taiteet, tanssitaide	

SISÄLLYSLUETTELO

KIITOKSET – JA MIKÄ IHMEEN TADACOLLECTIVE?	4
JOHDANTO	5
1. KIRJOITTAMINEN & AJATTELUN RUNOLLISUUS	7
1.1 Poeettinen tyhjyys esityksen rakentumisena?	8
1.2 Poeettisuus ruumiillisena aikakokemuksena	10
1.2.1 Metamorfoosi osaksi äänenkäyttöä	11

---

2. AVOIMUUS; ESIINTYJÄ (TANSSIJA) IHMINEN?	13
2.1 Henkilökohtaisuuden rajoilla	15
2.2 Tunteet sallittu – Tutustuminen Meisner-tekniikkaan	17
2.3 Rajattomuus – Rajat turvattuna	20
2.3.1 Rajojen luonti rajattomaan esityspraktiikkaan	21

---

3. YHTEYDEN KAIPUU JA PRAKTIIKKA OSANA OLEMISTANI ESIINTYJÄ IHMISENÄ (3 SOOLOA)	24
3.1 Yhteys katsojiin, osallistujiin – <i>Nimetön (2019)</i>	25
3.2 Yhteys objekteihin – <i>Muovi on luonnollista – Small plastic Rocks (2021)</i>	28
3.3 Yhteys Maailmaan – <i>Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost, now just white. (2023)</i>	33
3.3.1 Katseesta	36
3.3.2 Valmistautuminen	37
3.3.3 Pohdintaa maailmasta ja siihen kuulumisesta	38

---

4. HERÄNNEITÄ AJATUKSIA	40
LÄHTEET	42

KIITOKSET – JA MIKÄ IHMEEN TADACOLLECTIVE?

Taiteellinen opinnäytetyöni *Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost, now just white.* (2023) tapahtui osana TADaCollectiven esitysiltamaa, jossa oli kolme erillistä esitystä. Työskentelimme tutkaillen kollektiivisuutta ja jaoimme vastuita esitysiltamaproduktion rakentumisesta. Kolme itsenäistä teosta syntyivät siis kollektiivisen työskentelyn mainingeista, mutta erkaantuivat prosessin myötä omiksi taiteellisiksi töikseen. En perehdy tässä kirjallisessa osiossa tarkemmin kollektiiviseen työskentelyymme ja prosessiin sen enempää, mutta haluan kuitenkin mainita ja kiittää syvästi yhteistyöstä ja avusta rakkaita opiskelutovereitani ja kollektiivin jäseniä:

Aaltonen Sonja Karoliina, Aylward Jacqueline, Halmetoja Arttu,
Kalafatić Maja, Hietala Lauri, Kallio Lari ja
Gorniak Kasia.

Haluaisin myös kiittää:

Ohjaajaani Simo Kellokumpua, työhöni uskomisesta ja sen arvon näkemisestä, myös silloin kun en itse sitä ole nähnyt.

Perhettäni, jotka ovat tsempanneet ja jaksaneet kysellä työn edistymisestä ja voinnistani. Isääni suuresta tuesta Word-tiedoston kanssa!

Lydiaa, Arttua, Raphaëlia, Lindaa, Jacquelinea, lounasseurasta ja yhdessä kirjoittamisesta, TEAK:in kirjastossa viimeisen kahden kuukauden ajan. Oli ilo tehdä tätä teidän kanssanne!

Tarkastajiani Soile Lahdenperää ja Kirsi Törmiä.

Professoriani Eeva Muilua ja koko Tanssin koulutusohjelmaa, teette upeaa duunია!

Teakin viitos kerroksen aulan kasveja, jotka kasvavat ilman auringon valoa, ylikasteltuina. Ihmettelen teidän selviytymistänne jo viidettä vuotta.

Kiitos, kiville, kallioille, keloille ja kaipaukselle!

JOHDANTO

Kuva: Iris Blauberg, Kallion muodostumia, työmaa, Huopalahti, 2023

Hänen on siis haettava lohtunsa sammaleesta, kivistä ja homeisista mökeistä, koska heille, hän on loistava tanssija.

Kuin kuvan kallio, on tämä työ kaiverrettu ulos monien vuosien hioutuneesta materiaasta, joka on muotoutunut osaksi minua. Kirjoittaminen on vaatinut keskittymistä ja huolellisuutta, mikä on paljastanut kuvioita ja pinttyimiä, joita en tiennyt olevan olemassa tai ainakin en tällaisessa muodossa.

Lähtökohtani tälle kirjalliselle opinnäytetyölle on pakottava kaipuu kohti avoimempaa ja empaattisempaa kanssakäymistä niin ihmisten, kuin ympäröivän maailman kanssa. Herkkyys toiseuden ymmärtämiselle on mielestäni erittäin ajankohtainen ja tarvittava taito, joka helposti jää jalkoihin yhteiskunnassamme. Olen huomannut opintojeni aikana nojautuvani kohden itseä paljastavaa ja herkkää esiintymistä, joten sen jatkokäsittelyminen tässä on mielestäni aivan kohdallaan. Se miten ymmärrän avoimuuden, on henkilökohtainen ymmärrykseni, eikä yritä olla kokonainen totuus, mutta tämä on yritykseni hahmottaa siihen vaikuttavia tekijöitä, jotka toivottavasti voivat auttaa jatkossa sanoittamaan kaipuuta erinäköiseen avoimuuteen. Haluan luoda tilan ja arvostuksen herkälle, epävarmalle ja tunnetäyteiselle työskentelylle.

Tämä prosessi on edennyt intuitiivisesti ja tunnustelevasti niin kuin monet muutkin työt, joita olen tehnyt. Olen halunnut painottaa omaa hyvinvointiani ja jaksamistani, joten olen pitänyt huolen tauoista ja tavoitellut minulle mahdollista suorituksen tasoa ja tapaa.

Se on tarkoittanut, että minun on pitänyt aktiivisesti kiinnittää huomiota omaan kiinnostukseeni. Mikä on juuri se minun tapani, jolla lähestyn kiinnostuksen kohteitani. Kuinka voin pitää luovuuden ja tunteellisuuden mukana tässäkin kirjallisessa muodossa. Olen halunnut nähdä mikä on sen tasoinen suoritus, mihin pääsen käsiksi tällä ajalla ja näillä resursseilla, mitä minulla on käytettävissä. Kokematta painetta tavoitella jotain, mihin en kykene. Olen myös alusta lähtien hyväksynyt tämän työn olevan osa ajatteluni harjoittamista, jolloin myös lopputulos on samalla osa harjoitusta.

Olen koonnut opinnäytteeni aihepiireittäin sen perusteella, mikä minulle on tuntunut merkityksellisimmiltä ja mikä auttanut minua ymmärtämään omaa esiintymistäni ja esityksieni taiteellista rakentumista. Yritän esimerkiksi kartoittaa ymmärtämäni avoimuutta opintojen ajalla käymieni kurssin kautta. Konkreettisina keskustelukumppaneina käytän Pilvi Porkolan, Satu Mikkelsen, sekä Mirjami Heikkisen pitämiä kursseja ja tekstejä. Runollisuudesta keskustelen Milka Luhtaniemen opinnäytetyön kanssa ja taiteellista ajattelua peilaan Tuula Närhisen taiteellisten prosessien kautta.

Aiheiden väleissä palaan taiteelliseen opinnäytetyöhöni *Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost, now just white* (2023) tuoden ajatuksiani takaisin toteutuksen tasolle. Kolmannessa kappaleessa keskityn tarkemmin avaamaan kolmen tekemäni soolon sisäisiä maailmoja tapauskohtaisesti. Niissä kappaleissa askellan hetki hetkeltä esiintymistilanteita lävitse ja avaan tunnemaailmoja.

Kirjoitus tyyliin sisältyy myös runollisen ajattelun ääni, joka ilmaantuu kursivoituna sivun vasempaan laitaan. Se auttaa minua ylläpitämään omaa taiteellista ajattelua tekstin lomassa. Samaten tekstistä löytyy myös muutama piirustukseni, jotka ovat osa tutkimustani tunteen ja piirtämisen kanssa. Niihin en paneudu opinnäytetyössäni sen enempää.

Kokonaisuudesta tulee puuttumaan paljon minuun vaikuttanutta olennaista tietoa. On olemassa niin paljon tietoa ja kokemuksia, jotka ovat vaikuttaneet minuun viimeisten viiden opiskeluvuoden aikana, että on mahdotonta sisällyttää niitä kaikkia tähän kirjalliseen työhön, vaikka haluaisin. En pysty sanallistamaan kaikkia niitä oivalluksia ja muutoksia, joita olen kokenut ja läpikäynyt. Silti aloitan valitsemalla muutamia keskeisiä kokemuksia, joita pyrin kuvaamaan parhaani mukaan. Olen taas muistanut, kuinka hienoa on työskennellä kehon kanssa, sillä siihen tallentuu kaikki epämääräiset ja nimeämättömätkin lähteet, joita on vaikea löytää lähdeluettelosta. Kaikki mitä olen elämäni ajalla oppinut ja kokenut, on muovannut olemistani ja tulevat aina esiintyessäni mukaani lavalle.

1. KIRJOITTAMINEN & AJATTELUN RUNOLLISUUS

Kirjoittaminen ilmenee minulle tiiviinä tapahtumana. Muutama lause tuntuu riittävän minulle, kuvaamaan isoja moniulotteisia tapahtumia. Minun on haastavaa venyttää omaa ajattelua, pitkittää lauseita. Ennemmin toimin vähäsanaisesti, kuin hukkuen sanojen tulvaan. Olen tottunut visualisoimaan sanottavani päässäni ja jos se tuntuu tekevän selkoa, sanon sen. Harvemmin lähdän sanoilla tunnustelemaan ja pohtimaan ääneen ratkaisuja.

Olen visuaalinen ajattelijana ja on helpompaa käsittää asioita, kunhan niitä pystyy ensin kuvittelemaan. Joskus kyseessä on jokin väri, materiaali, taikka liikkeen suunta (vaikka diagonaali, kiemura, pyrähdys) suhteessa aiheeseen. Minua helpottaa, kun saan tutkia ymmärtämistä kehoni kautta. Käsitän ympäröivää todellisuutta tunteiden, mielikuvien, liikkeiden, lämpötilojen, värien ja monien pienten värähtelyiden kautta. Nämä erilaiset tuntemukset ja havainnot koostuvat pienemmistä yksityiskohdista, jotka pitävät sisällään laajempaa merkityksien kartastoa, joka tuottaa tuntoisuuden, sekä emotionaalisen latauksen sanoille.

Runo on antanut minulle ilmaisumuotona mahdollisuuden tutkia ajatuksiani ja ilmaista niitä tunteiden kautta, löytäen sanoille uusia ulottuvuuksia. Olen voinut intuitiivisesti jäsenellä eri yksityiskohtia peräkkäin ja antaa niiden luoda omaa maailmaansa, samalla selkeyttäen kokemustani. Olen päässyt näin käsiksi syvempään ja alitajuisempaan ajatteluun, jota voi runon avulla hahmottaa. Se antaa tilaa olla keskeneräinen, silti tunteva ja ajatteleva.

Runo on hengähdys, tauko, tulva, vihellys.

Ennen kaikkea runollisuus on yksityiskohtaa maailmasta. Runollinen ajattelu mahdollistaa minulle myös esityksen ja esiintymisen omakohtaisen rakentamisen. Siitä on tullut myös työkalu osana taiteellistunteellista praktiikkaani. Ymmärrän runollisen muodon ja rakenteen toteutuvan solutasoisena ymmärryksenä todellisuudesta. Se kumpuaa tavasta nähdä, kokea ja tuntea. Samalla se on suhteessa muihin ihmisiin, heidän näkemyksiinsä. Vaikka runous on niin ihmeellistä, arvostettua, ja samalla välin vaikeasti ymmärrettävää on ”--poeettinen logiikka --osa jokaista ihmistä, ja siten kaikki yksilöllisyys on runoilijuutta” (Grossman Luhtaniemen mukaan, 2020, 21). Tämä kuvastaa todella henkilökohtaista suhdetta runouden ytimeen. Runous kumpuaa omasta

kokemuksesta ja maailmakäsityksestä. Sillä on yleensä tarve tulla ulos sanoitetuksi ja tutkailtavaksi sisäisestä maailmasta käsin. Pidän myös ilmauksesta, joka ehdottaa jokaisen yksilöllisyyden olevan osa runoilijuutta. Tämä vie huomion pois ”taiteilija nero” oletuksesta ja vapauttaa runouden osaksi yksilöiden omaa kokemusta.

Taiteellisessa opinnäytetyössäni *Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost, now just white* (2023) käytin runojen kirjoittamista osana jatkuvaa praktiikkaa, joka myös kasvatti esityksen materiaa. Yksi toistuva elementti lämmitellessäni oli kirjoittaa runo ennen jokaista esitystä. Runot olivat muodoltaan vapaita ja sisälsivät ajatuksia esityksen rakentuvasta maailmasta ja myös tämänhetkisiä tuntemuksia. Runoja kertyi paljon ja sijoittelin niitä esitysasuni taskuihin. Minulla oli mahdollisuus palata niihin esityksen aikana ja avartaa kokemusta uudessa tilanteessa. Runot toimivat tuossa esityksessä pieninä ovina omaan henkilökohtaiseen alitajuntaani ja kokemukseeni. Samalla ne olivat itsessään pieniä taideteoksia. Runo pienuudessaan voi pitää sisällään monia suuria asioita ja täten luo mahdollisuuden tulkinnalle ja avoimuudelle.

1.1 Poeettinen tyhjiys esityksen rakentumisena?

Poetiikka, kuten oleminen, on tärkeintä ensisijaisesti itselleen. Poetiikka on intiimiä ja yksityistä, ja niinpä siitä jää näyttämöllekin aina ainakin yksityisyyden kajo tai tuntu. Se saattaa tehdä poeettisesta esityksestä hankalasti jakaantuvan ja samaistuttavan. Se myös hyväksyy tämän ja elää tämän vuoksi. (Luhtaniemi 2020, 34)

Dramaturgi Milka Luhtaniemi käsittelee maisterin opinnäytetyössään *Poeettinen näyttämö* (2020), näyttämöllisen olemisen poetiikkaa, ymmärtäen poetiikan laajemminkin todellisuutta jäsentäväksi rakenteeksi. Tässä työssä pohdinta painottui näyttämön rakentumiseen poeettisen olemisen kautta, sekä poeettisuuden mahdollisuuksiin nostaa toisenlaista olemista esityksissä huomioon. Ajattelin nostaa muutaman ajatuksen, jotka resonoivat erityisesti oman taiteellisen työskentelyni kannalta, kuten ajatus poeettisuuden luomasta toiseudesta ja tyhjiydestä. Antaen mahdollisuuden käsitellä esitystä muovaantuvana ja mahdollistavana tutkimuskenttänä.

Olen käsitellyt tyhjiyden luomista sooloesityksissäni. Tyhjiys on ilmaantunut paikalle, kun olen keskittynyt hartaasti vain olemiseen ja kokemiseen. Tyhjiys ilmaantuu tilana, jota ei ole täytetty liikkeellä, eikä tarinoilla. Tyhjiys on ilmaantunut sinne missä ei ole tarvetta tuottaa, luoda tai kehittää. Olen joutunut puntaroimaan tyhjiyden aiheuttamaa

huonommuuden kokemusta. Voiko mitenkään olla riittävä tuottaessaan tyhjää tilaa. Tämä on mielestäni erittäin poliittinen ja ajankohtainen aihe.

Mutta mikä oikeastaan on tyhjää? Antaako tyhjiys tilaa jollekin toiselle ilmaantua?

”Tyhjä tila on näkyvää riitauttava näkymätön, eräänlainen kipu tai kysymys. Ajatellaanpa vaikka tyhjää tuolia illallispyödyssä tai tyhjänä palautettua maisterin opinnäytettä.” (Luhtaniemi 2020, 35.) Rakennan mielelläni esityksiä, joissa on tilaa tyhjyyden luomalle käsittämättömyydelle. Tyhjiys myös tuntuu sitovan käsitteet yhteen, luovan logiikan, jonka kautta esitys merkityksellistyy. *Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost now just white* (2023) esityksessä koen rakentaneeni lavalle asetelmaa, jossa käytin tyhjyyttä hyväksi. Tyhjiys ilmeni asetelmassa objektien välisenä tilana, joka mahdollisti tavaroiden mielenmaiseman selkeentymisen. Tämän takia tilalle muodostui myös tunteellisia kuvaelmia. Esineiden väliin jäänyt tyhjiys tuntui korostavan niiden persoonallisuutta ja tarinallisuutta.

*Paperi omassa tyhjiydessään, täyttää tilaa. Se on oma yksikkönsä, materia.
Kivi, naulakko, tukki.*

Esineet huokuvat tiettyä surullisuutta ja eksyneisyyttä niiden ollessa paikalla yksinään. Yksi kivi lavalla on toisaalta tyhjä kuva kivistä lavalla, mutta samalla se on täynnä ajatuksia siitä, mitä ei ole paikalla. Kiven ympäriltä tuntuu puuttuvan kokonainen maisema, ympäristö ja elämä. Ja kun esityksessä kannoin kiven keskelle paperia, ei se ollut enää tyhjässä. Kivi tuntui kertovan niin monia asioita, se kertoi painavuudestaan, muodostaan, mahdollisesta äänestä. Se herätti kummastusta: miten olet tänne päätenyt? Myös teatterisalin luoma musta laatikko, eli mahdollisuuksien ja fantasioiden laatikko, kantaa sisällään perinnettä tavaroiden näkemiselle osana tarinan kerrontaa. Tyhjä esitystila, nyt teatterisali, mahdollisti esineiden avautumisen erilaisiksi maailmoiksi. Tällä tavoin rakennetussa esityksessä tavaroiden tuomat mielikuvat ja niiden väliset tyhjyydet muodostavat maailman, joka on eriskummallisuudessaan ainutlaatuinen. Tästä aiheesta Luhtaniemi mukailee pohdinnoissaan Ben Lernerin mahdottoman runon ajatusta ja ehdottaa siitä seuraavaa esimerkkiä:

Poettinen esitys voi esimerkiksi sisältää performanssin ja teatterin piirteitä, nytkähdellä läsnäolon ja fiktioituneen poissaolon välissä. Sitä, mitä ei representoida, on kuvattava ehkä sanalla “oleminen.” Tätä kautta poettinen esitys voi esimerkiksi olla täysin käsittämätön. (Luhtaniemi, 2020, 33–34).

1.2 Poeettisuus ruumiillisena aikakokemuksena

Minulle tärkein runollisuutta käsittelevä kurssi on ollut valinnainen viikon mittainen *Runon esittäminen ja keholliset metamorfoosit* -kurssi (2022), jonka piti näyttelijä, ääninäyttelijä sekä teatteriopettaja Mirjami Heikkinen.

Kurssilla lähestyttiin runon esittämistä äänen- ja kehon käytön somaattisfyysisestä teatterikontekstista käsin. Lähtökohtana harjoitteille toimi tietoinen läsnäolo, kuunteleminen ja kehomieleen vaikuttavien impulssien tutkailu ja niille herkistyminen. Keholliset metamorfoosit, eli muodonmuutokset, olivat kurssin yksi keskeisimmistä tutkimuskohteista. Niiden kautta luotiin mahdollisuus mille tahansa kuviteltavissa olevalle olennot, asialle taikka tilanteelle ilmetä kehossa, sekä runomateriaalissa. Tämä muovasi omaa ruumiillista aikakäsitystäni ja loi perustaa esiintyjäntyölliselle dramaturgialleni. Keskityimme myös erittelemään runojen ja liikkeiden artikulaatioita, rytmityksiä, sekä yhteyttä tilaan ja kanssatoimijoihin. Tarkoituksena oli luoda jaettava ja merkityksellistä näyttämötyöskentelyä, joka lähestyisi niin kehoa kuin runoa antihierarkisena, vaistonvaraisena ja loogisen ajattelun ylittävänä kohtaamispaikkana. (Uniarts 12.4.2023)

Kehollisen metamorfoosin käsittäminen vaatii erittäin hidasta ja sallivaa työskentelyilmapiiriä. Hitaudella tarkoitan ajallisuutta, jossa ei ole painetta edetä, taikka olla menossa kohti ”tavoitteellista” päämäärää. Se konkretisoitui kurssilla siten, että missään vaiheessa ei erikseen kuulutettu kiireen tuntua, taikka jäämistä jälkeen alkuperäisestä suunnitelmasta. Jokaisessa harjoituksessa vietettiin oma aikansa ja jos harjoitus vaati enemmän aikaa, ei se tarkoittanut kiirettä seuraavalle päivälle. Harjoituksiin edettiin luontaisen kiinnostuksen ja sen hetkisten olotilojen mukaan. Kurssilla pidettiin myös huolta tauoista, lounaan päätteeksi pidimme usein lepotuokion, jossa sulattelimme ruokaa ja tunnustelimme kehojamme.

Monet kurssilla esiintyneet harjoitteet, toivat metamorfoosin kokemusta lähemmäs. Oli hitaita harjoituksia, joissa tutkittiin hitaaseen liikkeeseen uppoamista. Esimerkiksi käsien nostaminen sivuilta vaakatasoon viiden minuutin aikana, pitäen liikkeen nopeuden koko ajan samana, ilman kiihdytyksiä. Silloin tietyn mittainen matka muuntui tasaiseksi ajalliseksi kokemukseksi, johon keho alkoi hitaasti pääsemään sisälle. Lihakset rentoutuivat ja jännittyivät tietynlaiseen tonukseen, jolloin aloin tuntemaan yhä pienempiä tuntemuksia, muuttaen kokemukseni massiiviseksi ja ajattomaksi. Uskon metamorfoosin alkavan tuosta hitaan liikkeen kokemuksesta, jolloin ruumis alkaa käsittämään itsensä jonain toisena kuin, jokapäiväisenä itsenään. Tilalle alkaa tulla

muotoisuutta ja lihaksisuutta, joka on mahdollisesti ollut piilossa kehossa, koska se ei ole ollut sosiaalisesti tunnistettua. Esimerkkeinä tästä itselläni on ollut niin sanotut jännittyneet ja oliomaiset olotilat (kädet koukuissa, kynnet esillä, naama irvistyksessä, todella suuri lihasjännitys), jotka ovat alkaneet ilmestymään ja jotka eivät ole normalisoituja arkisessa kanssakäymisessä. On ollut vapauttavaa antaa kehon muuntua kokemusten pohjalta suuntiin, joita ei ole arvottanut taikka järkeistänyt etukäteen. Erilaisia olemisen tapoja ei myöskään tarvinnut esittää, sen enempää, mitä ne sattuivat kunakin hetkenä olemaan.

1.2.1 Metamorfoosi osaksi äänenkäyttöä

Seuraava askel oli ottaa ääni mukaan, osaksi metamorfoituvaa ruumista. On ollut tärkeä havainto oman taiteilijuuteni kannalta, kuinka erillään ääni on pysynyt, muuntuvassakin kehossa. Ja minkälainen kokemus on kokonaisvaltainen ruumiillinen muuntuminen, joka vaikuttaa myös äänen ulostuloon. Se kuinka keho muokkaantuu kokemuksesta toiseen, mahdollistuu myös kuuluvaksi äänen kautta. Jos keho puristuu ja ahtautuu, vaikuttaa se todella selkeästi myös ääneen ja sen ajoituksiin.

Seuraavaksi kerron yhdestä harjoitteesta, jonka avulla tutkimme kehollista metamorfoosia ja etenimme äänenkäyttöön, runonlausunnan avulla.

Harjoitus alkoi sillä, että valikoimme jokainen neljä sattumanvaraista asentoa, jotka saivat olla kuinka monimutkaisia tahansa, mieluiten eritasoissa sijaitsevia. Asennoissa vietettiin aikaa, jolloin painettiin mieleen kaikki mahdolliset yksityiskohdat asentoon liittyen: Kuka, mikä siitä tuli mieleen? Missä se tapahtui? Mahdollisia muistoja: värejä, hajuja, tekstuureja, ympäristöä. Asennot opeteltiin ulkoa ja niille päätettiin sattumanvaraisesti järjestys.

Ensimmäisessä vaiheessa liikuimme asentojen lävitse todella hitaalla ja tunnustelevalle liikkeellä. Mieluiten niin, että koko keho liikkui joka kohdasta samalla tempolla kohti seuraavaa asentoa, hyppäämättä vaikeiden vaiheiden yli. Tarkoituksena oli antaa, asennoista pomppaavien mielikuvien ja muistojen tulla mieleen, mahdollisimman tarkkoina.

Seuraavaan vaiheeseen olimme opetelleet haluamamme runon ulkoa ja otimme sen osaksi edellistä asento harjoitetta. Kun liike oli päätyneet ensimmäiseen asentoon ja sen sisältämiin muistoihin ja yksityiskohtiin, saattoi lausua pätkän runotekstistä. Tekstiä lausuttiin siitä paikasta käsin, johon keho oli päätyneet. Oli pysyttävä tarkkana, että piti runon materian täysin vapaana muuntumiselle ja äänen tulevan ulos siitä tilasta käsin,

johon oli päätyntä. Runon materiaalin muuntumisessa oli siis kyse siitä, että sen lausuminen saattoi olla vain yksi äänne lauseesta, tai lause loppua kesken kaiken. Lauseiden keskellä saattoi olla pitkiäkin taukoja, taikka jotkin sanat saattoivat olla vain kuiskausta.

Kun runon materiaali muuntui osaksi ruumiin olotilaa, muokkaantui sen sisältö paljon syvemmäksi ja henkilökohtaisemmaksi ja avautui merkityksillään aivan eritasolle.

Osana maisterinopintojani, kokemukseni ajasta muovaantui erityiseksi tämän kurssin myötä. Erityisesti ajan *kestävyys* ja tiheys tuntui muovaantuvan kurssin ansiosta. Oli ihanaa huomioida hitaan liikkeen vaikutus omaan kehoon ja kokemukseen laskeutumisessa. Hitaus antaa mahdollisuuden syventää ymmärrystä kokemuksesta ja kerryttää merkitystä tapahtumalle. On aikaa muuntaa sisäistä kokemusta ja tätä kautta muuntaa myös katsojan käsitystä katsottavasta ruumiista.

On vaatinut aikaa, että olen alkanut luottamaan ajan kestollisuuteen. Olen ymmärtänyt että, ajan kestollisuus ei olekaan ulkoa määräytyvää vaan sisäisen kokemuksen kartoittama prosessi. Oma ajallinen kokemukseni on se aika, mikä kehollani kestää käsittää tietty tapahtuma ja siirtyä tietyistä tunnekokemuksesta toiseen, omaa tahtiaan. Tämä ajallisuuden ihmettely on tuonut minut kysymysten pariin, joissa ihmettelen kehon omaa tahtia. Ihmettelen myös kehojen tahtia esitystilanteissa. Olen tullut pohtineeksi esityksiä katsoessani: Olisipa tuo kestänyt vielä muutaman sekunnin/ minuutin pidempään, että kehoni olisi oikeasti päässyt tuohon mukaan ja uskonut tapahtuman/muutoksen. Jos esiintyjä, hyppää tietyn kokemuksen ylitse seuraavaan hetkeen, kokematta sisäisen tilan ”luontaista” vaihdosta, tuntee sen katsojana omituisena hypähdyksenä, jonka huomaa yllättäneen esiintyjän. Silloin myös esityksen uskottavuus heittelee, omasta mielestäni. Minua kiinnostavat nämä sisäisen maailman muuntumiset ja heilahtelut. Ne tarjoavat mahdollisuuksia esiintyjäntyöhön.

2. AVOIMUUS; ESIINTYJÄ (TANSSIJA) IHMINEN?

Olen avoin kuin tuuli,

näytillä kuin kirja,

*lue
siis minua*

Katso kuinka olen tässä, imen sinua sisään ihollani,

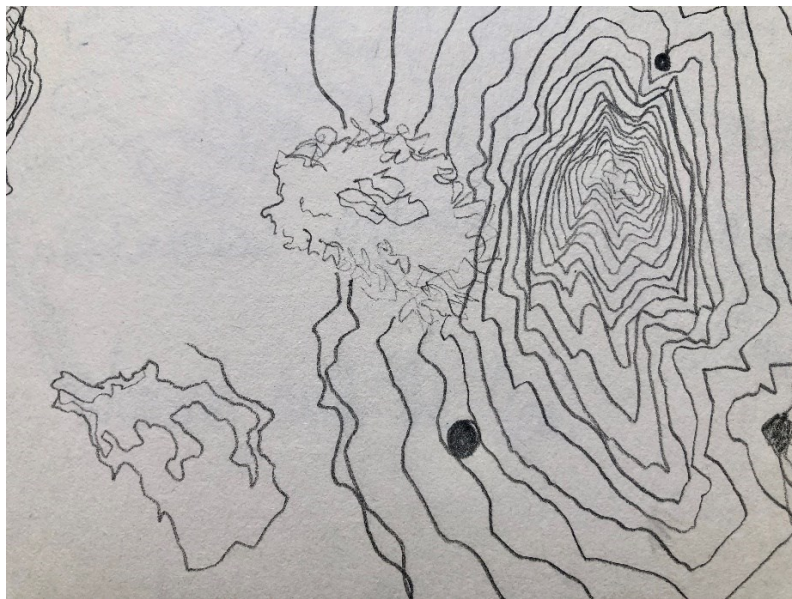
Läpäiset minut jokaisella hiuksellasi,

väpätän

silkipaperina menemään

Värisen ja olen, näyn ja katoan, saman aikaisesti luotasi.

Mutta niin teet sinäkin.

Kuva: Iris Blauberg, piirros 2023

Avoimuus on minulle päästämistä sisäänsä. Avoimuus voi olla pakolla revittyä. Se voi olla vaivihkaista, hivuttautuvaa, antautuvaa. Se on luottamista, rakastamista, nähdyksi tulemistä, huomiota hakevaa, anelevaa.

Avoimuus on todentamista omalle läsnäololleen ja toiseudelle.

Avoimuus on seisomista omalla paikallaan ja toisen näkemistä, koko olemisellaan.

Avoimuus on häpeilemätöntä häpeää. Se on pienuutta ja epävarmuutta, tarjottuna katsottavaksi ja rakastettavaksi.

Avoimuus ei peittele omaa tietämättömyyttään, taikka heikkouksiaan, se on olemassa ja on.

Nuo runot, taikka lausekkeet saavat avoimuuden kuulostamaan todella kauniilta kenties ronskilta taikka romanttiselta. Toisaalta oma sosiaalinen mediani on täynnä avoimuutta. Siellä vallitsee kaiken paljastamisen kulttuuri: Paljasta itsesi, raakana, juuri sellaisena kuin olet, ilman meikkiä, näytä vaikeat asiat, kerro kaltoinkohtelusta, traumasta, mitä sotkuisempaa, sitä parempaa.

Oma sosiaalinen mediani on täynnä videoita ihmisistä kertomassa suodattelematta mielenterveyden ongelmista, vanhemmuudesta, sairauksista, tapaturmista ja vaikkamista. Ihmisiä, kertomassa todella henkilökohtaisia kokemuksia, ajatuksia ja havaintoja. Mitä avoimemmin jakaa, sitä enemmän sillä saavuttaa kuulijoita ja kiinnostusta. Tässä ajassa, jossa elän, on henkilökohtainen avoimuus, tiedon jakaminen, osana yhteiskunnallista/yhteisöllistä valuuttaa. Olen huomannut saavani eniten huomiota sosiaalisessa mediassa tekemilläni julkaisuilla, jotka ovat olleet avoimen paljastavia omasta jaksamisesta taikka kehoni ulkonäöstä. Mietityttää onko se empatia, joka saa ihmiset reagoimaan avoimuuteen niin samaistuvaisesti vai mistä on kyse. En ole perehtymässä ihmisten avoimeen käyttäytymiseen sosiaalisessa mediassa, mutta on mielenkiintoista huomioida sitä ympäristöä, jossa vietän itse päivittäin aikaa.

Tämän aiheen parissa oleminen on johdattanut minut pohtimaan mitä ”Avoin Esiintyjä” mielestäni pitää sisällään. Onko avoimuus esiintyessä tunteiden käsittelyä ja niiden jakamista yleisölle vai onko kyseessä vielä jotain muuta? Saavuttaako taiteessani avoimuudellaan samoja asioita, kuin sosiaalisessa mediassa, huomiota ja tykkäyksiä. Vai luoko se ympärilleen muutoskykyistä samaistumispintaa. Mitenkä esiintyjänä käsitän tätä ”radikaalia” avoimuutta ja onko se aina hyväksi esiintymiselle taikka minulle.

Avoimuus on myös kokijastaan suhteellinen käsite, riippuvainen ajasta ja paikasta. Erilainen diskurssi, kulttuurillinen todellisuus painottaa erilaiseen avoimuuteen, sekä sen ymmärtämiseen. Hahmotan, kuinka sidonnainen avoimuuteni on omaan ympäröivään todellisuuteeni. Olen tiettyssä ympäristössä ja tiettyjen algoritmien verkostoon solahtanut esiintyjä ihminen. Koska avoimuus tuntuu olevan käsitteenä

melko hatara ja leviävän mietelauseisiin, niin yritän käsitellä sitä muutaman esimerkin kautta, jotta saisin sen lohkottua konkreettisiksi käsitteiksi.

2.1 Henkilökohtaisuuden rajoilla

Henkilökohtainen, *ikioma, intiimi, yksityinen, yksilöllinen.*

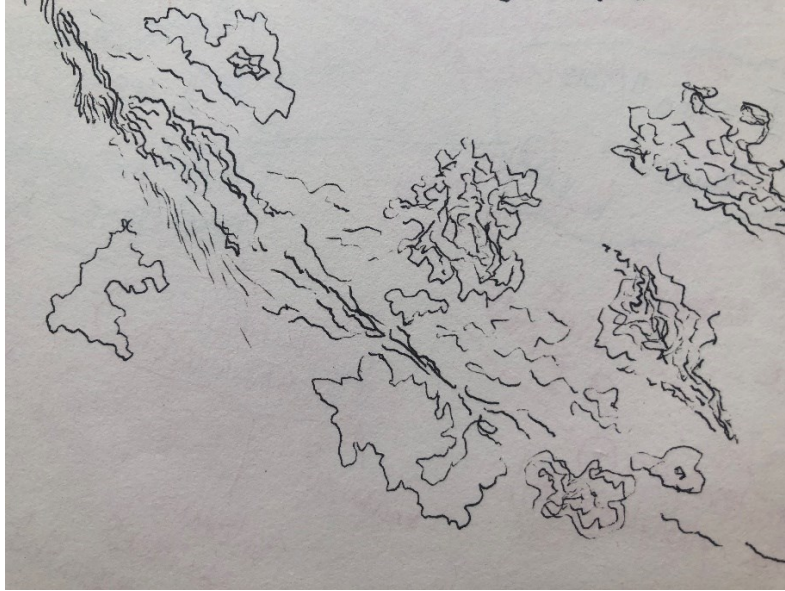
Pilvi Porkola piti kurssin, *SELF AS MATERIAL - Autobiography and Performance (omaelämäkerrallisuus esiintyessä, oma suomennos)* syksyllä 2021. Kurssin tavoitteina oli tutustua identiteetin rakentamiseen, itsensä esittämiseen ja arkielämän osa-alueiden näkökulmiin nykyaikaisen esityspraktiikassa (Uniarts 24.4.23). Kurssilla testattiin myös keinoja, joilla rakentaa esitystä omista kokemuksistaan käsin. Tämä kurssi oli minulle tärkeä käänne esityksen rakentamisen hahmottamisessa. Aloin pyöritellä suussani sanoja *Autofiktio* ja *Autobiografia*. Nämä molemmat sanat resonoivat minussa, mutta koen kenties samaistuvani enemmän autofiktioon, koska koen esitystilanteen lisäävän tilanteeseen tason, joka sumentaa oman henkilökohtaisen minäni hieman sivuun. Vaikka koenkin työstäväni avoimuudella ja henkilökohtaisuuden rajatodellisuudella.

Rakensimme kurssin lopulla lyhyet demot, joissa käytimme omaa kokemusta lähtökohtana, se sai olla myös fiktiivisesti rakentuva. Muistan uudelleen esittäneeni tilanteen lapsuudestani, jossa ystäväni kommentoi jalkakarvojani koulun vessassa. Esitin niin ystäväni kuin itseäni. Kerroin myös miltä koulun vessa näytti ja tuntui.

Oli häkellyttävää, kuinka henkilökohtainen kokemus muuntui esitykseksi. Saman aikaisesti kokemus oli vapauttava ja tunteellinen, mutta myös hieman pelottava. Muistan itkeneeni esityksen yhteydessä, kokemus oli herättänyt muistoja, vanhoja tunteita häpeästä. Tämä esitys oli todella autobiografinen, omaelämäkerrallinen, esitin siinä itseäni ja todellista tapahtunutta tilannetta. Mutta kun esitin tilannetta, tuntui kuin minusta tulisi erilainen ollessani suhteessa yleisöön. Tämä puoli ei ollut sama kuin *minä-itse* tai se, joka oikeasti oli käynyt vessassa. Tämä minun muuttumiseni ollessani yleisön edessä tuntui syntyvän itsestään, esiintymistilanteen kautta.

Olin häkeltynyt mahdollisuuksien määrästä, joka aukeni minulle, ei tarvitsisi keksiä kaikkea uudestaan, esitystä rakentaessa. Minun ei tarvitsisi opetella koreografiaa, vuorosanoja, maneeereja, koska kaikki minkä olin kokenut oli jo varastoituneena minuun sisälle. Minulla oli mahdollisuus ja valta avata muistojani ja käyttää niitä materiaana. Voisin päästä käsiksi niin moneen tapahtumaan ja tunteeseen, jotka pystyisin

esityksestä käsin sitten jakamaan yleisölle ja se kutkutti minua. Näin sen mahdollisuutena olla samaistumis pintana yleisölle, paikkana kokea tunteita, mutta myös itselleni tilana käsitellä kokemuksiani ja päästellä tukahtuneita muistoja ulos. Kenties myös tuomalla ne ulos esityksen muodossa, muuntuisivat ne myös joksikin muuksi, eivätkä olisi enää vain osa minua. Saisin kokea ne siis hieman ulkopuolisena ja neutraalina osapuolena.

Kuva: Iris Blauberg, piirros, 2023

Porkolan kirjoittama artikkeli *Tämän etäisyydenkö me tähän rakensimme – henkilökohtaisuudesta ja performanssista* (Porkola 2014) käsittelee monia henkilökohtaisuuden esittämisen aiheuttamia kysymyksiä. Artikkelissa Porkola paneutuu esitykseensä *No More Broken Hearts* (2013), jossa hän lukee kirjoittamiaan rakkauskirjeitä. Esitys on siis hyvinkin henkilökohtaisista lähtökohdista tehty. Vaikka esitys toimiikin omaelämäkerrallisesti materiaalin kautta, on keskittyminen Porkolalla hieman eri näkökulmassa. ”Henkilökohtaisuus ei minulle tarkoita henkilökohtaista aihetta tai dokumentaarisuutta, se tarkoittaa aiheeseen yhdistettyä tietynlaista tunnelmaa ja välittömyyttä.” (Porkola, 2014, 31). Ymmärrän tämän haluna ja kaipuuna herkkään, inhimilliseen ja todelliseen kanssakäymiseen yleisön kanssa. Olen samaa mieltä Porkolan kanssa siitä, että pelkkä aihe tai tarina ei tee esityksestä henkilökohtaista vaan, että se rakentuu pienistä yksityiskohdista esitystilanteen aikana. Porkola kertoo käyttäneensä esimerkiksi ” -- empimisen eleitä ja katseen suuntaa” (Porkola 2014, 31) luomaan esityksestä henkilökohtaisemman tuntuisen. Tämä henkilökohtaisuus, jossa kiinnostus jakamiselle pohjautuu yksityiskohtaiseen empaattiseen ja jakavaan tilaan kiinnostaa minua.

Mietin, kuinka käsitykseni henkilökohtaisesta on muuntunut opiskeluvuosien aikana. Vaikka Porkolan pitämä kurssi avasikin kiinnostukseni autobiografisen esityksen luomiseen ei se ole vielä sellaisena tapahtunut. En ole tehnyt yhtään esitystä, jossa käsittelisin tapahtumia todenmukaisesti ja esittäisin arkiminääni. Kiinnostukseni ei tunnu kantavan, oman elämäni kertaamiseen. Mutta huomaan uppoutuvani esiintymisen tilaan, jossa reagoin henkilökohtaisesti esitystapahtumaan. Henkilökohtaisuus tuntuu muovautuvan esiintymiseksi minun, *itseni* ja yleisön välille. Tämä esiintyminen pitää sisällään aktiivista reagointia minussa tapahtuville reaktioille, myös suhteessa yleisöön. Avoimuuteen tämä linkittyy kykyä paljastaa ja raottaa omaa itseäni reaktioiden kautta. Se miten reagoin tiettyihin tilanteisiin, kertoo jotain siitä henkilöstä, joka olen. Mitkä kaikki asiat ovat vaikuttaneet minun muovaantumiseeni ja mitkä saavat tulla näkyviksi esiintyessäni. Tähän esimerkkinä toimii kokemukseni taiteellisen oppinnäytteeni soolossa, (josta lisää luvussa 3.3) missä reagoin aktiivisesti kokemiini tunteisiin esityksen aikana.

2.2 Tunteet sallittu – Tutustuminen Meisner-tekniikkaan

Osallistuin syksyllä 2022 Satu Mikkelsenin pitämälle kahden viikon Meisner-tekniikka kurssille. Kurssilla oli selkeä painotus näyttelijän taiteen opintoihin, mutta oli vapaasti valittavissa Taideyliopiston opiskelijoille. Tarvitsin opintopisteitä ja kurssin kuvaus kuulosti mielenkiintoiselta. Siinä kerrottiin Meisner-tekniikan korostavan kunnioittavaa ja tarkkaa havainnointia itsestä ja kanssanäyttelijöistään (Uniarts 6.4.23).

Meisner-tekniikan kehittäjänä on toiminut Stanford Meisner (syntynyt 1905, Brooklyn, New York), joka loi tekniikan Konstantin Stanislavskin metodinäyttelyn rinnalle. Meisner oli pettynyt Metodinäyttelemiseen ja piti sitä puutteellisena ja epäterveenä lähestymisenä ja halusi luoda keinot saada näyttelijät avautumaan spontaaniin aitoon ihmiskohtaamiseen. (MTS 18.4.2023.)

Meisner-tekniikassa on kyse omien opittujen tunnemaneeerien, mielen sisäisten ja kehoon rakentuneiden estojen tunnistamisessa ja niistä vapautumisessa, jotta olisi mahdollista näytellä mahdollisimman totuudenmukaisesti ja löytäen orgaanin suhteen roolihahmonsensa tunteisiin ja ajatteluun, käyttäen hyväksi omaa mielikuvitusta.

Meisner-tekniikassa näyttelemisen pohjautuu aitojen tunteiden kokemiselle ja spontaanille reagoimiselle suhteessa kanssa näyttelijöihin ja ympäristöönsä, jolloin

näyttelijä Meisnerin mukaan ”elää totuudenmukaisesti mielikuvitusilanteissa.”
(Mikkelinen, 2008).

Minua kiinnostaa juuri tuo kuvitteellisten tapahtumien kautta tunnekokemuksen käsittäminen. Se, kuinka tunteisiin päästään käsiksi, on kuvittelemalla tilanteita, jotka ovat riittävän mahdollisia, että ovat itselle uskottavia, mutta niin kaukana todellisuudesta, että tietää varmuudella niiden olevan kuvitelmia. Näin näyttelijä pystyy itse valikoimaan ja olemaan tietoinen mitkä tapahtumat ja muistot ovat haitallisia elää uudelleen. Tarkoituksena on välttää käyttämästä ikävimpiä kokemuksia tunteiden lähteinä sillä niiden käyttö voi olla traumaattista ja myös vaikeaa muokata niiden tunne vivahteita sopimaan roolihahmon tilanteeseen. Tällaisia ikäviä kokemuksia, jotka ovat jo tapahtuneet tai mahdollisesti tulevat tapahtumaan ovat esimerkiksi seksuaalinen hyväksikäyttö, sairauden uusiutuminen tai joku muu vaikea muisto, joka on herättänyt latautuneita tunteita. Sen sijaan tarkoituksena olisi luoda uusi mielikuvitusmaailma, jonka kautta olisi mahdollista päästä käsiksi erilaisiin tunteisiin ja niitä olisi myös helpompi muuttaa ja mukauttaa. Tämä kuvitteellinen todellisuus mahdollistaa siis tilan, jossa näyttelijä voi muuntaa tunne kokemustaan muuntamalla kuvitelman tapahtumia. Mielikuvitustodellisuus tarjoaa mahdollisuuden löytää aidon tunnekokemuksen juuren, josta käsin hän reagoi vastaanäyttelijän tunneilmaisuun todenmukaisella impulssilla.

Meisner-kurssilla perinteisin on toistoharjoitus, jossa parityöskentelynä toistetaan huomioita vastaanäyttelijästä, joihin pari vastaa toistaen huomion. Harjoituksessa sanotaan ääneen huomioita, mitkä ovat näkyviä ja todellisia toisessa ihmisessä. (Huomiot muuttuvat harjoittelukauden aikana ja syventyvät pintahuomioista lopulta tulkintoihin toisesta ihmisestä.) Kummallakin näyttelijällä on vastuu tuoda esille huomaamansa muutokset toisesta. Oma roolini harjoituksessa oli hyväksyä toisen näkemät huomiot ja kokemukset minusta ja antaa niiden vaikuttaa omaan olemiseeni. Jos parini vaikka sanoisi ”Olet vihainen” minun olisi toistettava ”Olen vihainen”. Toistossa kyse on huomion pitämisessä parissa ja omassa olossa. Minun on oltava tietoinen mitä tunnen ja sallittava sen tulla näkyväksi parilleni. Jos parini näkee minut vihaisena ja ilmaisee sen minulle, on sillä varmasti vaikutus olemiseeni. Tämän seurauksena voisin vaikka lyyhistyä lattialle hymyilemään, jolloin parini olisi ilmaistava näkyvä muutos olemisessäni: ”Olet iloinen”.

Harjoitus toi esille vaikeutta kohdata tiettyjä tunteita parin kanssa. Toiston avulla alkoi tietoisumaan omista toimintakaavoista, joiden olemista en ollut osannut kyseenalaistaa. Nämä kaavat ovat joskus olleet päätöksiä, mutta ajan kanssa ne ovat muovaantuneet

osaksi alitajuntaista toimintaa. Meisner-tekniikan pyrkimys on tulla tietoisiksi näistä opituista maneeereista ja kyetä liikkumaan eri tunteista toiseen vapautuneesti.

Itselleni on ollut tiedossa, että minun on vaikea ilmaista vihan tunnetta. Olen alkanut huomaamaan, kuinka käännän vihantunteen sisääni, enkä täten osaa tuntea sitä. Olen myös huomannut vältteleväni konflikteja, joten erimieltä oleminen ja hankauksen aiheuttaminen sosiaalisessa suhteessa tuottaa erittäin paljon epämieluisia tunteita. Olen siis kehitellyt elämäni ajalta monia maneeereita, joiden avulla välttelen näitä epämieluisia tilanteita. Kenties kehonkieleni taikka äänen voimakkuuteni ohjautuu epämieluisissa tilanteissa tietynlaiseksi, koska se on ollut joskus turvallisin tapa selvitä. Olen siis joskus kauan sitten tehnyt valinnan toimia näin ja tällä hetkellä se tuntuu olevan osa minua, mahdoton valita toisin. Vaikka kyseessä onkin toimintamalli, jota on mahdollista uudelleenoppia.

Meisner-tekniikassa minua kiehtoo sen halu ja kaipuu kohdata kaikki tunteet rajoittamattomina ja vierailtavina paikkoina. Kurssilta mieleeni on jäänyt Mikkelsenin sanoma lause, jossa hän muistutti tunteiden olevan lahja vastaanäyttelijälleen. Sillä hän tarkoitti, että näytellessä kamalin asia mitä voi vastaanäyttelijälleen tehdä, on säästellä häntä tunteilta, sillä se vaikeuttaa reagointia tilanteen vaatimaan tunteeseen. Olen käyttänyt tätä muistutusta itselleni hieman eri tavalla käännettynä. Lopputyössäni *Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost now just white* (2023) muistutin itseäni valmistautuessa esityksen mielenmaisemaan, että kaikki tunteet mitä yleisö minussa herättää ovat minulle lahjoja, joihin voin reagoida. Kaikki epämieluisakin tunteet kuten jännitys, häpeä, riittämättömyys olivat kaikki lahjoja yleisöltä. Ne lahjat mahdollistivat minulle tilanteita, joissa sain kokea ”epämieluisiksi” luettuja tunteita. Ja kun annoin itselleni luvan nauttia näistä epämieluisuuksista, sain rauhan ja tilan olla yleisön edessä pakoilematta tilanteesta pois. Toisin kuin esityksessä *Muovi on Luonnollista – Small Plastic Rocks* (2021), jossa epämieluisuudet ohjasivat minua pois tilanteista, joissa olisin voinut syventyä keholliseen muutokseen. Välttelemällä epämieluisia tunteita, välttelin, jotain uutta ja epävarmaa, johon en osannut vielä silloin varustautua. Kun pidin itseäni turvassa epämielisuudelta, estin samalla kehoani laskeutumasta esitystilanteeseen täysin mukaan.

2.3 Rajattomuus – Rajat turvattuna

Kysyin kerran opettajaltani ”Voiko ihminen olla liian avoinna ja tietoinen olemisestaan?”

”Voi.” vastasi hän.

Onko tanssija, esiintyjä ”parhaimmillaan” ollessaan rajaton liikkeissään ja läsnäolossaan? Kun hän kykenee liikkumaan eri maastoissa ja muovaamaan olemistaan tilanteiden mukaan. Hän säätelee läsnäoloaan avaruudellisista mittasuhteista, mikroskooppisiin yksityiskohtiin ja poliittiseen tietoisuuteen.

Monet esitystaiteen/ tanssitaiteen praktiikat ovat suunnattu avaamaan tietoisuuden kokemusta ja tilallista hahmottamista. Näitä ovat olleet ainakin oman kokemukseni mukaan monet havaintoa harjoittavat praktiikat, sekä somaattiset harjoitukset esimerkiksi Alexander-tekniikka. Niissä keskitytään ymmärtämään *itsen* mahdollisia muotoja ja reaktioita suhteessa ympäröivään maailmaan.

Olen opintojen aikana ajautunut ajattelemaan somaattista maailmaan avautumista ja tietoisuuden herkistämistä yhtenä tavoiteltavana päämääränä. Jonkinlainen *elämää parantava ratkaisu* löytyy, jos oikein pinnistelee, yrittää ja tietoiistuu. On mielenkiintoista, miten monet työkalut, jotka rakenteeltaan ovat luomassa yhteyttä ruumiiseen ja läsnäoloon kuten hengitysharjoitukset, meditaatiot, liiketutkimukset, tilanhavainnoinnin harjoitteet, voivat myös olla ylikäytettyinä haitallisia (esim. ylitietoisuus, ahdistus, maailmaan liukeneminen, omien rajojen kadottaminen).

On osattava tunnistaa mikä on hyväksi itselleen ja omalle terveydelleen. Mikä juurruttaa ja turvaa omaa toimintaa. Myöskään somaattisten harjoitteiden pinnisteleminen, ei ole auttamaan niiden tarkoitusperiä.

Olen ollut kiinnostunut taiteellisissa töissäni (esimerkkejä luvuissa 3.1–3.3) oman erillisyyteni haalentamisesta. Oman olemiseni imeyttämistä maailmaan sekä ympäröiviin objekteihin. Tämä rajattomuuden ja läpäisevyyden tunne on kiehtonut minua. Rajattomuuden tavoittelu ja läpikuultavampi suhde maailmaan ja kanssaeläjiin vaatii rinnalleen turvaavia ja kokoavia rajauksia. On kyse rajaamisesta, joka ylläpitää tervettä olemista ja estää itsen haalentumista osaksi maailmaa, jolloin työskentely voi olla kestävä ja mielekästä.

2.3.1 Rajojen luonti rajattomaan esityspraktiikkaan

Olen opintojeni kautta päätenyt pisteeseen, jossa olen rajojen äärellä. Rajat testaavat minua ja kutsuvat tutkimaan itseäni lisää. Rajatodellisuudessa oleminen on kiinnostava ja lisätutkimusta vaativa alue, joka vaatii itseltäni paljon konkreettista testailua. Olen päätenyt tilanteeseen, jossa pohdin mitä rajat ovat, mistä ne ilmestyvät ja kuinka niitä rakennetaan tukemaan esityksen syntyä sekä esiintymistä.

On ollut huomattavasti helpompi esiintyä ja kokea yhteyttä omiin tunteisiin ja katsojiin, kun olen luonut tukevia rajauksia, joihin nojata. Olen alkanut hahmottamaan töideni eri vaiheissa erilaisia rajoja, jotka auttavat minua kohti ”onnistunutta” rajatonta esiintymiskokemusta.

Näitä eri vaiheita, joita olen huomannut ovat selkeästi jaoteltuna *harjoituskauden* vaiheet, *esitykseen valmistautuminen* (lämmittely) ja itse *esitystilanne*. Kaikki nämä eri vaiheet vaativat erilaisia rajauksia ja tietoisuutta valmistautumisen suhteen. Kaiken tyylinen valmistautuminen muokkaa lopputulosta, jos sellainen on tulossa.

Minua kiinnostaa kuinka suhtautumiseni ja ajatukseni työskentelyvaiheessa muodostavat tavan, jolla katson ja kuvittelen esitystäni, muokaten lopulta myös esiintymistyyläni.

Tällä hetkellä minua kiinnostaa rajaukset ja valmistautumiset esitystilannetta varten ja itse esitystilanne. Minkälaisen harjoitteiden kautta pääsen rajaamaan olemiskokemukseni esityksen vaatimaan maastoon, että koen oloni riittävän turvalliseksi päästäkseni irti tietyistä normatiivisista rajoista ja mennäkseni kohti sellaista avoimuutta, jota havittelen. Rajattomuuden kokemus tuntuu vaativan selkeitä ehdotuksia ja rajauksia, jotta sellainen olisi edes hetkellisesti mahdollista.

*Haluan olla rajaton ja kutsua
yleisön osaksi omaa elämäni ja kokemustani?*

Rajamateriaaleina viimeisimmässä soolossani *Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost now just white* (2023) toimi kasapäin kerättyjä objekteja, äänimateriaalit ja oma esiintymisasuni. Niiden avulla sain luotua maailman, jonka luotin olevan ”epätodellinen” ja näin ollen kestävä. Jotta voisin toimia rajattomasti ja totuudenmukaisesti tutkaillen suhdettani kyseiseen esitysmailmaan, on sen oltava

rakentunut tarpeeksi kauas omasta elämästäni, etten päädy uudelleen elämään traumaattista kokemusta tai kadottamaan ymmärrystäni omasta olemisestani. On siis oltava tietyt rajat, jotka erottavat minun *oman elämäni* ja *esiintyjä itseni* esitystilanteessa. Nämä objektit olivat esitystilanteessani kannattelevia rakenteita, jotka ohjasivat toimintaani.

Valmistautuminen tähän sooloon vaati minulta erittäin tarkkaa ja pitkäjänteistä valmistautumista. Huomasin tarvitsevani monia eri rajallisuuden kokemuksia, ennen esityksen alkua. Tarvitsin virittäytymistä monelta eri tasolta. Tarkka kuvaus lämmittelystäni on kappaleessa 3.3 alaotsikolla ”valmistautuminen”. Suoritin lämmittelyä rutiininomaisesti ja huomasin vaikutuksen esiintymisessä, jos jouduin tekemään rutiinini nopeutetusti ja vaillinaisesti.

Valmistautumiseeni tällaiseen tunteellisesti läpäisevään, avoimeen, rajoja tutkivaan esitykseen vaatii paljon tunnepuolen työstämistä. Tunnetaidot, tunteiden tunnistaminen ja aktivointi oli todella tärkeitä. Jo esityspäivän aamusta lähtien nimesin aktiivisesti olotilojani ja kokemuksiani, jotta ne eivät saisi minusta yliotetta avatessani itseäni yleisön edessä. Haluaisin siis olla tietyssä virittyneisyyden tilassa esiintyessäni ja samalla haluaisin olla avoinna kaikelle mitä sisältäni löytyy ja mitä koen.

Tässä suhteessa ajatteluni ja kykyni ovat opintojen ajalla kehittyneet. Alussa ajatukseni avoimuudesta piti sisällään sen, että hyppään lavalle ja olen tekemisissä kaiken kanssa mitä tulee vastaan. Nyt haluan syventää kokemusta valmistautumalla siihen monitahoisesti, koska haluan varmistaa olevani turvassa, näyttäessäni tunnekokemuksia, etten ajaudu tuhoavaan tai traumaattiseen esityskokemukseen. Epämieluisuus on sallittua ja oikeastaan se on melkein pakollista ollessa epätietoisuuden ja tunteiden kanssa tekemisissä. Mutta epämieluisuuden kokemuksen pitäisi mielestäni aina tuntua esiintyjästä nautinnolliselta. Omien tunteiden paljastamisesta koitua epämukavuuden tunteen pitää sisäisesti herättää nautintoa, jotta esitys olisi merkityksellinen esiintyjälle ja katsojalle. On varmasti esityksiä, joissa tutkitaan tätä esiintyjän kokemuksen nautintoa. Ja pohdin itsekin välillä, onko nautinto olennainen osa esiintyjän kokemusta ja kuvittelen esitystä esimerkiksi kärsimyksen näkökulmasta. Tämä aihe esiintyjän motiiveista ja nautinnoista epämieluisien esitysten kohdalla on mielenkiintoinen aihe ja sisältää paljon poliittista pohdintaa ruumiista.

Minulla on ollut esityksiä, joissa olen kokenut jo lämmittelyn aikana, että ”tänään en tahdo millään tavalla avautua yleisölle”. Jolloin en haluaisi näyttää ulos mitään itsestäni. Nämä päivät ovat yleensä olleet tunteellisesti latautuneita, sisäänpääntyneitä

sekä ahdistuneita. Päiviä, joina normaalisti makaisin kotona peiton alla ja yrittäisin kääriytyä maailmalta turvaan. Näinä päivinä on tuntunut melkein fyysisesti pahoinpidellyltä astella lavalle avaamaan itseäni. Virittyneisyyteni on ollut todella kaukana siitä tilasta, jonka olen kuvitellut olevan se optimaalinen esitysvireystila. Vaikka haluan kaikkien olotilojen olevan sallittuja niin tässä alivirittyneessä ja itseä suojelevassa tilassa en haluaisi esiintyä. Niistä kokemuksista kestää aikansa palautua esityksen jälkeen ja ovat voineet aiheuttaa ahdistusta. Tällaisina hetkinä olen toivonut todella paljon, että minulla olisi jotain mikä juurruttaa minua ja johon voin luottaa ja nojata – *jotain* – joka piilottaa *ytimeni* suoralta näyttämövalolta.

3. YHTEYDEN KAIPUU JA PRAKTIIKKA OSANA OLEMISTANI ESIINTYJÄ IHMISENÄ (3 SOOLOA)

Seuraavassa kolmessa kappaleessa esittelen kolme opintojeni aikana tekemää sooloa. Kappaleet olen nimennyt erilaisten yhteyksien kaipuun mukaan merkkamaan pääpiirteittäin oppimisprosessini etenemistä viimeisen viiden vuoden ajalta. Kuvailen kuinka suhteeni ja ymmärrykseni on edennyt yleisöstä objekteihin ja sieltä vielä suhteeseeni maailmaan. Vaikka kappaleet ehdottavat selkeää lineaarista oppimisprosessia on todellisuus ollut mutkittileva ja hypähtelevä, palaava ja kiertyvä. Ymmärryksen lisääntyminen on tapahtunut kasautuvasti kaikista pienistä ja suurista kokemuksista ja nostamalla nämä soolot näyttille, jää piiloon monia ryhmätyöprosesseja ja tunteja, joita ilman tietoni olisivat hyvin vähäiset. On ollut silti mukavaa tarkastella soolojen välistä kehityskulkua esiintyjänpositiosta, koska niiden samankaltaisuus luo mahdollisuuden eritellä hienovaraisempia muutoksia taiteellisen ajatteluni taustalla. Näissä kappaleissa jätän dialogikumppanit sivuun paitsi kappaleessa 3.2, jossa kiedon praktiikkaani kuvataiteilija Tuula Närhisen taiteelliseen prosessiin. Palaan sooloihin muisteloina ja kirjoitustyylini etenee kerronnallisesti.

3.1 Yhteys katsojiin, osallistujiin – ***Nimetön*** (2019)

Sinä ja minä, näin koemme. Olemme yhdessä ja (ah) mikä yhteys. Soluni solahtavat virtaan ja näin me hykertelemme ja ymmärrämme toisiamme. Yhteys on jotakin minkä kanssa tietää ja tuntee. Luottaa ja on olemassa.

Kuva: Videotaltioinista, kuvannut Jussi Ulkuniemi (2019)

Soolon tekniset tiedot:

Kesto:	n. 10 minuuttia
Ensi-ilta:	11.4.2019
Esityspaikka:	Teak Sali 709 ja Torin lava
Valo:	-
Ääni:	Ilmastointilaitteen huminaa – oma äänitys, lopusta n.5 minuuttia
Rekvisiitta:	-
Asu:	Maastonvihreät puvun housut ja kauluspaita
Koreografia:	Improvisaatio tilanne, joitakin toistuvia elementtejä

Astuin saliin ja katselin yleisöä. He tuijottivat minua intensiivisesti. Asetuin lähtöpaikalleni seinän viereen ja aloin kiemurrella. Sisälläni tapahtui pienen pientä liikehdintää. Katselin yleisöä ja mietin mitä he voivat minusta huomata, huomaavatko pienimmät liikehdinäkset. Jäin kiinni tutkimaan maton kitkapintaa jalallani. Säilytin koko ajan tietoisuuttani yleisössä sekä kehossani. Tein päätöksiäni yleisön perusteella, sillä tuntemukseni olivat yleisön tuottamia. Koko tilanne tapahtuu yleisön takia, heidän läsnäolonsa perusteella. Ihmettelin sitä tilaa, jossa ei tiedetä mitä tulee tapahtumaan. Hämmennyin kun joskus ratkaisut tapahtuivat ja ne saivat yleisöltä hyväksyvää hyminää ja välillä naurahduksen tai huokauksen. Joskus ihmettelin, miksi tuntui niin vaikealta ja alastomalta. En tiennyt kauanko olla jossakin kohtaa, mikä oli tärkeää ja merkityksellistä esityksen kannalta.

Harjoitellessani sooloa *Nimetön* vierailin yksin erilaisissa tiloissa. Tein niitä asioita mitkä minua kiehtoivat. Minulla ei ollut hajuakaan, miten nuo pienet yksinkertaiset asiat, muovaantuisivat esitykseksi. Kiinnostukseni äänimaailmaan ja sen muovaamaan kehokokemukseen olivat henkilökohtaiset lähtökohtani prosessissa. Niihin kiinnitin huomioni harjoitellessani. Mutta esitystilanteessa niihin oli vaikea päästä käsiksi kokemuksellisesti. Huomioni suuntautui enimmäkseen yleisöön. Suhde minun ja yleisön välillä imi minua mukaansa. Tilanteen luoma uusi kokemus oli niin vaikuttava, etten ollut varma, kuinka käsittää enää sitä mitä olin kuvitellut tutkivani, harjoitellessani sooloa aikaisemmin. En halunnut sisäistää, mistä esityksessä tulisi olemaan kyse. Kuvittelin, että sen pitäisi olla esittävää taikka edes tapahtumarikasta. Vanhat konventiot esityksien näyttävyydestä raastoivat mieltäni. Mutta samalla ajauduin kohti tilannetta, jota en voinut täysin käsittää. En valmistellut mitään ihmeempää näyttille, en osoittanut osaamistani, olin vain. Otin vastaan yleisön läsnäolon ja sen epämukavuuden mikä siitä huokui. Olla tilanteessa tuottamatta erityisesti mitään, seilaamalla kokemusten ja havaintojen aalloilla eteenpäin.

Olen tässä katsottavana. En ihan totta tiedä mitä olen tekemässä ja miksi teen niin.

Epämukavuus kasvaa minussa.

Esitys jyrää minut. Aikaa on samalla liian vähän ja aivan liian paljon. Enimmäkseen vaan liikaa. Minun pitää tehdä aktiivisia valintoja esityksen etenemisen suhteen. En pysty antautumaan, luovuttamaan. Ihan kuin kävisin taistelua, esityksen kanssa.

Pystynkö pitämään sitä kasassa?

Huoneessa minulla oli kohtia, joissa viipyilin, tutkailin ympäristöäni ja olutilojani. Koin jännittyneisyyttä ja yritin pysytellä sen kanssa. Halusin kyetä tutkimaan asioita niin kuin yksin ollessani. Mutta jouduin kohtaamaan sen tosiasian, että samalla kun tutkin niin

myös näytin yleisölle jotain. Ja sen *tajuaminen*, että esiinnyin, harhautti minua keskittymästä tutkimiseen.

Vaihtelin asentoa ja kiinnostuksen kohdetta, sillä yleisön kiinnostus minuun aiheutti epämukavuutta. Paine toteuttaa jotakin katsomisen arvoista ja kiinnostavaa tuntui nousevan hartioilleni. Entä jos tämä ei ollut kiinnostavaa? Entä jos tämä kesti liian kauan? Mielestäni, en ollut tehnyt esitystä. Mielestäni minulla ei ollut esitystä. ESITIN, että minulla oli esitys, vaikka vain olin paikalla, yrittäen kohdistaa huomiotani ennalta hyväksi toteamiin asioihin.

Mutta entä se yhteys yleisöön?

Kaipasin hyväksyntää yleisöltä, se on varma. Voinko näin jälkikäteen sanoa, että en tiennyt mitä olin tuolloin tekemässä? Vai tiesinkö sittenkin? Ainakin olin kiinnostunut jostakin, vaikken sitä osannutkaan täysin sanoittaa taikka ymmärtää.

Mutta niin se yleisö, yleisö, yleisö...

Kait toivoin yleisön näkevän kaiken mitä tunnen? Halusin uskoa voivani välittää kokemukseni suoraan yleisölle, että he kokisivat nuo samat liikahdukset kuin minä ja jakaisimme täten ymmärryksen aivan täysin. Ehkä minäkin pystyisin kokemaan mitä yleisö koki ja tuomaan sen uudestaan yleisön näytille.

Olisin peili, mukautuminen, kaiku, henkäys, paperi.

Jotenkin halusin uskoa siihen, että pelkkä olemiseni riitti katsottavaksi. Halusin yleisön olevan niin täynnä empatiaa, että riittäisi vain olla ja kaikki välittyisi heille sieluihin asti. En täysin uskonut siihen, mutta halusin sen olevan mahdollista. Löysin sen seurauksena itseni tuskailemasta sen kanssa, että en voisi koskaan tietää mitä toiset olivat kokeneet minua katsoessaan, vaikka kuinka yrittäisin herätellä heidän empatia kykyään.

3.2 Yhteys objekteihin – *Muovi on luonnollista – Small plastic Rocks (2021)*

*Oi niin tärkeät pienet kyneleet,
Jokaisen olen pussiin kerännyt – pussissa on reikä.
Täällä studiossa olen niitä säilönyt.
Kunnes viikon päätteeksi päätyvät polttojätteeksi.*

Kuva: Sanni Siira (2021)

Soolon tekniset tiedot:

Kesto:	n. 15 minuuttia
Ensi-ilta:	30.11.2021
Esityspaikka:	Teak Studio 2
Valotilanne:	oranssihtava ja tumman sinertävä väritilanne
Ääni:	Omia äänityksiä, puhetta. Lopussa kappale <i>Femme</i> - Kuopus
Rekvisiitta:	Kerättyä muoviroskaa meren rannalta, itse rakennettu metallihäkkyrä teakin varastosta löytyneillä materiaaleilla.
Asu:	Värikäs shortsihaalari (Pia Rinne), lenkkarit, vihreä punoslierihattu

Koreografia: Improvisaatiotilanne, tilan järjestely, ääni/valo -
livesuunnittelu

Yleisö istuutui ja odotti. Hupaisasti ja määrätietoisesti kävelin keskeltä lavaa hakemaan kulmasta metallihäkkyrän. Kannoin sen tiettyyn paikkaan lavan keskustan tuntumaan. Pidin kädessäni muovipussia, joka sisälsi muoviroskaa. Mietin yleisöä tutkaillessa, milloin olisi aika pudottaa muovit maahan ja millä mahdollisella tavalla. Ratkaisu löytyisi varmasti yleisöstä. Pudotin pussin sisällön rämäyttäen lattialle. Naurahdin ja vilkuilin yleisön reaktioita. Tarkkailin jokaisen tekemäni muutoksen aikaansaamaa muutosta tilan tunnussa ja yleisössä. Esitystä tehdessäni olin sitä mieltä, että annoin objektien määrätä tilanteen rakentumisen mutta jälkeinpäin tuo tuntuu hieman pinnalliselta arviolta. Kyseessä oli monia ajalliseen kokemukseeni vaikuttavia asioita.

*Kumarrun hiekkaan, olen aivan kyyryssä.
silmiin pomppaa neon värejä, jotka hehkuvat ja kutsuvat minua.
Monivärisiä ja kauniita, jotkut jo hieman kuluneita, niin kuluneita, että ovat hioutuneet
osaksi luontoa. Levän seassa, kietoutuneet niin tiiviisti, ei eroa tämän ja tuon välillä.*

Kerään heit' pois vaan. Kuin aika ois ainoa asia, joka estää mua saamasta tätä

kaikkea pois.

Tälle prosessille olennainen vaihe tai sanoisinko kokonainen rakenne, oli harhailu ja eksyminen. Vietin paljon aikaa kerätessä muoviroskaa lähirannoiltani. Kykkiessäni tuijottaen pieniä hiekanjyviä ja etsiessä kaikkea mikä ei sinne kuulunut, tulin pohtineeksi monia asioita. Voisiko soolo rakentua minun kerätessä roskia? Voisiko soolo rakentua suhteestani roskaan, tavaraan ja äänitteisiin? Minulla ei tuntunut olevan vaihtoehtoja, koska roskaa oli rannalla ja minulla oli aikaa. Pienet palaset odottivat minua rannalla, jossa ne muuntuivat hetki hetkeltä tiiviimmin osaksi luontoa.

Oli helppoa löytää värikkäitä ja geometrisiä palasia, mutta yllättävintä oli löytää pienen kiven kokoisia tummia tai hieman läpinäkyviä muovipellettejä ”merenneidon kyyneliä” (Kivipelto *Helsingin Sanomat* 2006). Niitä tuntui olevan kaikkialla ja mahdoton kerätä pois. Ne olivat jo osana ”luontoa”. Tämä karu totuus muovin maailmanvalloituksesta ja jatkuvasta kaaoksesta on ajanut merkityksettömyyden tunteeseen, josta on vaikea keskittyä muuhun kuin muovin palasien keräämiseen.

Olen vasta jälkeenpäin tutustunut kuvataiteilija Tuula Närhisen työskentelyyn. Närhinen työskentelee usein löydettyjen materiaalien kautta ja töiden aiheet ovat usein luonnonilmiöistä tai -muutoksista lähtöisiä. Närhinen on käyttänyt meren rannalta keräämiään roskia esimerkiksi töissään: *Impressions Plastiques* (2016), *Baltic Sea Plastique* (2013), *Frutti di Mare* (2008) ja *Mermaid's Tears* (2007). Monet näistä roskista ovat samoja, joita itsekin olen keräänyt rannoilta reilu kymmenen vuotta Närhisen jälkeen. Roskien keräämisestä nousseita kokemuksia *Impressions Plastiques* teosta tehdessään hän on kirjoittanut seuraavasti:

The work is a result of a desperate cleaning operation. Looking at the mess on the seashore, I felt a strong urge to pick up every piece of plastic and sort it out to create some order in the chaos. But my attempt was doomed to fail. The heaps along the shoreline were awash with plastic crumbs: everything from tiny nurdles and unrecognisable broken fragments to intact small items lay thickly packed and intertwined with natural materials in overwhelming layers of debris. The deeper I dug, the more plastic I found. There was no end to my undertaking.

(Närhinen 2019, 120)

On helppo samaistua Närhisen kokemukseen. Ja samalla vaikeaa käsittää aikamme kokemusta, jossa materiaali (tässä tapauksessa muovi) on luomassa niin suurta epäjärjestystä maailmaan. Tätä ymmärtämättömyyden ja absurdiuden kokemusta käsittelein soolossani: *Muovi on Luonnollista – Small Plastic Rocks* (2021). Koska nuo aiheet olivat melko masentavia ja rankkoja käsitellä, muuntui suhteeni objekteihin hyvin huolehtivaksi ja leikkisäksi. Nuo muovinpalaset olivatkin nyt rakentamani soolomaailman tärkeimmät ja värikkäimmät osaset ja kun suhtauduin niihin kuin aarteisiin näin yleisönkin avautuvan niille hieman empaattisemmin. Näkevän nuo roskina pitämämme materiaalit arvokkaina ja hukkaan heitettyinä.

*Roskaa, roskaa, roskaa, kuka on ajatellut näin olevan hyvä?
Miksi, miksi-miksi, täällä minä-minä, MINÄ ja roskaa, roskaa.*

Olin suunnitellut käsitteleväni tunteita täysin avoimesti, joita minulle merien roskaantuminen on aiheuttanut. Niitä kaikkia tunteita, joita koin kerätessäni roskia. Sellaisia tunteita kuten pettymys, epätoivo, lannistus ja viha. Halusin heittää syyn jonkun niskoille, itkeä surusta ja näyttää sen kaiken kokemusmaailman puhtaimmassa muodossaan katsojille. Mutta esitystilanne olikin hyvin erilainen kuin yksityinen rauhallinen hetki meren rannalla, jossa tunteet olivat käsinkosketeltavia. Pelkkä päätös, että tässä esityksessä annan itselleni luvan tuoda näkyväksi ne yksityiset ikävät ja

kaootiset tuntemukset ei vielä taannut ”hyvää esitystä” taikka turvallista tilaa tunnekokemukselle. Kaipasin esityksen olevan täysin avoin tila, jossa voisin päästää itsestäni ilmoille sen kaiken mikä sisälläni myllersi. Jollain tapaa kaipasin terapeutista kokemuksen jakamista, jolloin toiveiden mukaan tunnekokemus ei olisi niin rankka kantaa yksin.

Minulla oli halu ja kaipuu henkilökohtaiseen avoimentunteelliseen esitystilanteeseen. Mutta en osannut täysin käsittää mitä se vaatisi minulta esiintyjänä ja minkälaisia turvaa luovia rajoituksia minun olisi esitykselleni luotava, että sen tyyppinen tila voisi ilmaantua. Olin ainoastaan rajannut toimintani keräämiini materiaaleihin ja en tiennyt kuinka rajata omaa ruumiillistunteellista toimintaani. Käytännössä en tiennyt kuinka syvälle kokemukseen voisin mennä ja miten se tapahtuisi. Annoin tavaroiden siis puhua puolestani ja käytin aikani niiden liikuttamiseen, jolloin pysyin itse hieman etäämmällä. En esimerkiksi antanut minkään kokemuksen täysin nousta pintaan asti tai tulla kehollisesti käsitellyksi. Toisaalta tietty toiminnallinen etäisyys ja kepeys toiminnassa oli keino suojautua niiltä suurilta ja painavilta tunteilta. Ehkä juuri se kontrasti oman keveän olemiseni ja myllertävän dystoppisen maailmankuvan välillä teki teoksesta kiinnostavan minulle.

Even if my artworks cannot solve environmental problems, they enable us to become more sentient and aware by exposing our eyes and minds to the ecosystems' threatened condition. -- they generate new ways of seeing which – along with science – reveal underlying structures and/or create openings towards a previously unknown world. (Närhinen 2019, 127)

Hetki oli kasvamassa ja jotain intensiivistä oli alkamassa, silti leikkaan hetken ja kävelen valopöydän luokse laittamaan äänitteiden soimaan. Uusi hetki alkaa. Jotain tapahtuu, jännite kasvaa ja astelen lavalle. Tapani kävellä on leikkaus kasvaneeseen tunnelmaan sillä en halua mennä tunnelmaan mukaan, vaan operoin jostain toisesta tilasta käsin. Kuulen ääneni äänitteestä, se kertoo tietystä tunteesta ja käsittämättömistä asioista. Hän kuulostaa herkältä ja hauraalta, pohdiskelevalta. Jatkan toimintaani tavoitteellisesti ja samalla huomioiden ympärilläni. Hyväksyn äänitteiden olemassaolon paljastuksena menneestä minusta. Välillä sävähdän, jos kuulemani ei miellytä minua.

Katsottuani esitystallenteen, huomasin käsitykseni eri tilanteiden kestoista vaihdelleen merkittävästi todellisuuden kanssa. Monet hetket olisivat kestäneet aikaa paljon kauemmin mitä annoin niiden kestää esityshetkellä. Hetki, joka esiintymishetkellä tuntui liian pitkältä lähestyessä epämurkuvuutta, näytti videolla vain pintaraapaisulta.

Videolla esitys näytti koostuvan palasista, maistiaisista, jotka eivät missään vaiheessa päässeet täyteen mittaansa. Kun esityksen ajantaju on kiinni esiintyjän somaattisessa tunnustelussa, on esityksen aikakäsitys todella hienovaraisten tuntemusten ja sisäisen kokemuksen varassa.

3.3 Yhteys Maailmaan – *Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost, now just white. (2023)*

Esimerkiksi juuri nyt kirjoittaessani katupöly valtaa ilmatilaa täällä Helsingissä. Tuo pöly kadun kulmassa on minulle kokemusyksityiskohta. Se pitää sisällään tunteen pölyn tarttumisen ihoon, silmiin, sieraimiin ja suuhun, mahdollisesti myös rouskeen hampaiden välissä. Hiostava olo tulee tukaluudesta, jonka kokonaisvaltainen pöly ilmassa saa aikaiseksi. Pölyn ajatteluun johdattaa ajatuksen autoihin ja niiden talvirenkaisiin, jotka viimeisen puolivuotta ovat rouskuttaneet asfaltin pintakerrosta. Autoista ajatus kulkeutuu kiireeseen ja yhteiskunnan tuottavuuteen, kapitalismin jatkuvaan kehitykseen.

Talven jälkeen paljastuu myös katusorakinokset koko komeudessaan. Niiden anti on muistuttaa minua kivistä ja kallioista, jotka on äänekkäästi muserrettu pieniksi teräviksi hetkellisesti tarpeellisiksi muruiksi kenkieni alle.

Nämä mielikuvat muruiksi muserretuista kallioista pitävät sisällään suhdettani maailmaan. Ne kertovat millä on merkitystä ja mitä yksityiskohtien vaihtelut kertovat ympäröivästä todellisuudesta.

Kevät, joka imee sisäänsä muistutukset karuudesta, tuo elämän itseensä.

Yhteys maailmaan -kappale pitää sisällään pohdintaa esityksen sisältä. Kuinka ja millä keinoin minä ratkoin esitystilannetta ja suuntasin keskittymistä kohti maailmaa. Se mitä maailmaa kohti suuntautua on vaikeammin selitettävissä, kuin mitä alkuun ajattelin. En lähde tässä sitä suuruudessaan pureskelemaan, mutta keskityn siihen mitä löysin esitystilanteesta käsin ja minkälaisiin pohdintoihin se on minut tuonut.

Kuva: Katri Naukkarinen (2023)

Soolon tekniset tiedot:

Kesto:	n. 30 minuuttia
Ensi-ilta:	31.1.2023
Esityspaikka:	Teak Teatterisali
Valotilanne:	Valokatto, vaaleaa valoa katossa roikkuvien harsojen läpi (Lauri Hietala)
Ääni:	5kpl kasetteja ja kannettava mankka. Äänitteet (Lauri Kallio) ja albumi (<i>Hoy Como Ayer</i> – Hermanos Gutiérrez)
Rekvisiitta:	Seinäkello, videokamera ja -projektorit, 2 retkijakkaraa, 2 tekokiveä
Kerättyä tavaroita:	uppotukki, 2 kiveä, keppi, pahvilevy, valkoista paperia, keltainen naulakko
Asu:	vaaleat väljät yhdistelmähousut, joissa paljon taskuja, harmaa toppi, suuri yhdistelmätoppaliivi, valkoinen hiusdonitsi (Kasia Gorniak)
Koreografia:	Improvisaatiotilanne, materiaalien asettelu ja järjestely, yhteys katsojiin,

Käymme keskustelua Laurin kanssa: *Miltä meistä tuntuu tänään?* Maailmamme alkaa taas avautumaan teatterisaliin. On tärkeä tulla yhteen Laurin kanssa, sillä tulemme

rakentamaan esitystä läsnäolollamme. Yhteyden nimeäminen alussa on tärkeää ja siksi jutustelimme aina ennen esityksen alkua pääällimmäiset toiveemme ja päiväkohtaiset tuntemukset energioissa.

Kun tavarat ovat löytäneet niiden omille, hieman muuttuville paikoilleen, on aika aloittaa.

Nyt saa avata ovet. Olen paikallani ja tunnustelen maailmaa ympärilläni. Musiikki on jo soimassa ja sen sävelet luovat tunnelman, johon haluan yleisön astuvan. Lauri on vierelläni. Tiedostan, kuinka hän seisoo ja tiedostan kuinka, itse seison. Annan kehoni tutkailla ilmaantuvia impulsseja mutta pidän sen kuitenkin hillittynä ja estelen energiaa pakenemasta. Haluan pitää impulssit itselläni keräämässä tonusta. Ihmisiä valuu tuoleihin, he ohittavat minut ja katsovat ympärilleen. Katsomme toisiamme, minä ja muut. Katseissa on ihmetystä ja huvittuneisuutta. Jotkut kai varautuneempia.

Minä olen tässä.

Meillä on aikaa olla nyt vaan tässä.

Musiikki soi pienestä kaiuttimesta vierelläni. Annan jännitteen kasvaa kokemuksessani ympäri salia kietoen kaikki paikalla olevat asiat ja ihmiset sisäänsä. Jännite myös sallii tapahtuvaksi kaiken tulevan, jota seuraavat 30 minuuttia mahdollisesti pitävät sisällään. On ihan hyvä olla tässä ja antaa vain olla. Huomioni on jakautunut käsiini, jalkoihini, silmiini, niskaani, ja siitä jatkaa vaellustaan ympäri kehoani. Olen niin monessa paikassa huomioni kanssa ja ne kaikki paikat merkitsevät minulle jotakin. Niillä kaikilla on merkityksensä. Liikahdan kokeillakseni toimisiko suunta, johon olen lähdössä. Haluan olla varovainen, etten menettäisi jotain merkittävää yksityiskohtaa. Tutkailen mihin suuntaan keho ja tila minua kutsuvat. Minkä asian jätän kesken ja minkälaiseksi tunnelma on tällä hetkellä muuntumassa? Aika tuntuu pehmeältä kannattelevalta liinalta, kuin viiva, mutta kolmiulotteinen. Voin nojata siihen ja tunnustella jokaisen asian mikä kohdalleni saapuu. Luotan itseeni, matkaani, aikaan, ja olemiseeni siinä.

Olen kosketuksessa kiveen. Asetan sinut tähän, koska se on juuri näin.

Tietoisuuteni on olemassa monessa suunnassa ja tasossa, voin vaihdellen niiden fokusta ja intensiteettiä. Näistä yritän eritellä muutaman eri tasoisen tietoisuuden, joita olen kokenut esitysten sisällä.

On oma ruumiillinen kokemukseni ollessani tilanteessa, sisällyttäen kaikki impulssit ja tuntemukset.

Sitten on oma tulkintani itsestäni suhteessa katsojiin. Kuinka tulkitseen itseäni yleisön kautta. Voin hahmottaa tilannetta ja katsoa itseäni ulkopuolelta, kuin tulkitsisin esitystä osana yleisöä.

Sitten on vielä sisäinen haaveeni ja mielikuvani tilan olemuksesta, johon luokittelen objektien sijainnin ja suhteen kaikkeen tapahtuvaan. Tietoisuuteni aktiivisesti kuvittelee tilaa ympärilleni joksikin muuksi, yhdistelee paikalla olevaa ja olematonta. Yksi tietoisuuden taso on siis tilan potentiaalinen kuvittelu.

Oma tarkoitukseni on liikkua näiden kaikkien tulkintojen ja kuvitelmiensä välillä ja muovata sitä erilaisiin suuntiin, mitä ne ehdottavat. Oma kuvitelmani objektien potentiaalisesti ilmenevistä persoonallisuuksista on yksi taso, jolla leikin. Esimerkkinä suhtautumiseni kiveen taikka tukkiin voi muuntua sitä mukaan missä mielentilassa olen, mutta en missään vaiheessa suhtaudu niihin vain objekteina. Niissä on aina jokin taso, jota en kenties aivan tavoita. Ne muistuttavat olemuksellaan myös itsestäni ja samalla maailmasta.

3.3.1 Katseesta

Katson yleisöä. Katson silmiin, aivan oikeasti katson, en vain vilkaise. Katson siten, että annan toisen nähdä mitä itse koen. Katsoessamme toisiamme silmiin olen omassa ruumiissani ja tunnen sen äärirajat, sisäiset muodot, annan niiden kaikkien valua ja resonoida katseen mukana toiselle. Annan toisen henkilön katseen vapaasti vaikuttaa minuun. Tuon näkyviin sen voiman ja vallan mikä välillämme kihisee. Vaikka näkyville tuominen ei olisikaan kovin näkyvää, on sen tietoisuuteen saattamisella mielestäni huomattava vaikutus esiintymiseen.

Jos en katso yleisöön, voin silti tuntea heidät ihollani, selkärangassani, reisilläni. Voin liikkumalla ilmaista sen, tiedostavani heidän olevan paikalla, minun katsomattanikin. Aistin kehossani pientä liikettä, joka ilmentyy reaktiona yleisön läsnäololle, tuon senkin julki.

Katson taas yleisöä, pidän huomioni kiinni ruumiini virtauksessa ja seuraan sen ehdottamaa liikkeen suuntaa, ja värähtelyä solujeni huomioidessa eritasoisia impulsseja. En reagoi kaikkeen ilmaantuvaan, mutta annan niille huomioni, en jätä mitään ilman arvoistansa huomiota. Alan tuntemaan vetoa yhtä taskuistani kohti. Annan ajatuksen kohdistua taskua kohti niin suurella voimalla, että kehoni alkaa hamuta kohti taskua, anna kaikelle ajan. Minkään hetken yli ei kannata hypätä. En tee mitään sillä päätöksellä, että jokin oli helpompaa, nopeampaa taikka turhaa. Pingotan aikaa, minä kestäen sen kyllä. Ja niin uskon maailman, yleisön ja kaiken kestävä. Ajan yli ei tarvitse

hypätä. Tietoisuuteni on muuntuva aikaan, joka ei ole minun hallussani. Olen ajassa kuin surffaaja aallolla. Aalto tulee ja se vie mennessään, siihen voi kyllä reagoida, mutta enimmäkseen on vain nojattava sen tuomaan virtaan ja momenttiin.

3.3.2 Valmistautuminen

Lämmittelin esitystä varten monivaiheisesti, sillä tarvittava läsnäolo todella intensiivinen ja hienovarainen. Ajallinen käsitys oli esityksessä myös pitkittyneempi ja jäntevämpi verraten niin sanottuun normaaliin olemiseen. Halusin päästä tilaan, jossa kykenin olemaan yltiömäisen avonainen, paljas ja kyvykäs kohtaamaan yleisön ajattomassa olemisessa, jossa kohtaaminen ja salliminen oli pääasia.

Kerron nyt tarkemmin rutiinista, josta mainitsin jo luvussa 2.3 ”Rajojen luonti rajattomaan esityspraktiikkaan”.

Aloitin lämmittelyn juoksemalla portaita reilun kaksikymmentä minuuttia, samalla kuunnellen yhtä kappaletta luupilla. Se kappale oli Akon, Trouble Deluxe Edition – *Lonely*, jossa hieman kyseenalaisin sanoituksin lauletaan yksinäisyydestä ja toisen tärkeän ihmisen kaipuusta. Näin jälkikäteen ajateltuna, se tuntuu loistavalta kappaleelta sooloesitykseen valmistauduttaessa, käsittelinhän esiintyessäni kaipuuta päästä yhteyteen *vähän kaiken kanssa*. Laulun melodia oli silti todella nostattava ja auttoi kasaamaan energiaa. Tämä sykkeen ja energian nostatus, melkeinpä uuvutus, oli todella tärkeää saavuttaa, ennen laskeutumista rauhoittumiseen ja aikaan uppoutumiseen.

Seuraavaksi siirryin harjoitussaliin, jossa laskeuduin tekemään autenttista liikettä itsekseni. Annoin kehoni laskeutua lattiatasoon ja tutkia omaa sisäistä tilaani. Yksi tämän vaiheen tapahtumista oli runojen taikka mietelauseiden kirjoittaminen paperille. Nämä ajatukset yleensä kohosivat sen hetkisistä tuntemuksista, jännitteistä taikka mieltä nakertavista ajatuksista, jotka olivat suhteessa esityksen maailmaan. Tuntui hyvältä saada ne ulos itsestäni paperille, jossa ne muovaantuivat materiaksi, eivätkä enää olleet vain minun mielessäni. Nämä runolappuset taittelin esitysasuni taskuihin, jonne niitä kertyi esityskauden ajalta noin kymmenisen kappaletta. Harjoitussalissa laskin itseäni vielä syvemmälle hitauteen kävelemällä tilaa edes takaisin, erittäin hitaasti. Sen avulla sain kokemuksen taas, voivani luottaa kehoni hitauteen suhteessa aikaan ja sen kestävyYTEEN.

Puolituntia ennen lavalle menoa, vietin ulkona esitysasussa. Toin yhden esityksessä käyttämästäni kivistä kanssani ulos, teatterikorkeakoulun takana olevalle huoltotielle. Jatkoin siellä hidasta kävelemistä, tien päähän ja takaisin tarkkaillen ympärilleni

avautuvan maailman kaikkia yksityiskohtia. Sen jälkeen istuuduin laatikon päälle ja tein hengitysharjoituksia. Hengittäminen ja hengityksen pidättäminen palauttivat kokemuksen kehooni ja sen rajoihin, avaten hengittämisen ja hapensaannin. Hengityksen pidättäminen myös aktivoi kehoani ja sen sisäistä todellisuutta. Huom. esityskausi oli helmikuussa ja kylmäaltistus puoleksi tunniksi oli erittäin tehokas juurruttamaan kiinni maailmaan. Tämän jälkeen istuin vielä hetken meditoiden ja hoipertelin sitten sisälle, tässä vaiheessa yleensä alkoi olla aika minun astella pian teatterisaliin asettelemaan tavaroitani.

3.3.3 Pohdintaa maailmasta ja siihen kuulumisesta

Olen pohtinut minkälaista suhdetta maailmaan esitykseni ehdottaa. Minkälainen kaipuu minulla on maailmaan ja oikeastaan *minkälaiseen* maailmaan. Onko kaipaamani maailma koskaan ollut olemassa? Onko kaipuuni maailmaan oikeastaan kaipuuta maaperää kohtaan? Maaperää, jota ei ole valjastettu ja pilkottu.

Mistä kumpuaa kaipuu olla niin yltäkylläisen tietoinen ja tarkkaavainen erilaisiin yksityiskohtiin, joita kumpuaa tietoisuuteeni. Tuleeko se vastustuksena turtuneen nykyaikaisen ihmisen arkeen, jossa tietyillä yksityiskohdilla ei tunnu olevan merkitystä elämän kannalta. Ei ole merkitystä sillä onko metsä luonnontilaista vai ei. Ei ole merkitystä, josko kalliot räjäytetään luisteluhallin tilalta. Ei ole merkitystä, josko rannat ovat kulmikkaita. Tulen pohtineeksi onko tämä tietoisuuden osoittaminen ja harjoittaminen keinoni sanoa, että näillä asioilla on merkitystä ainakin minulle. Mietin muita keinoja, joiden kautta saapuisin saman äärelle.

Kuinka rakentaa suhdetta ympäristöön, jos kokemus ympäröivään maailmaan on juurtumaton?

Mutta mihin minä voin kokea yhteyttä? Se minua mietityttää usein. Asun Punavuorella ja olen kotoisin kuuden kilometrin päästä Haagasta. Ympärilläni ei ole paljoakaan maata, jonka kautta kokea olevansa osa rakentamatonta maailmaa. Lähimmällä rannallani löytyy kuutioituja kallion lohkkareita merkkäämassa rakennettua rantaviivaa. Kaikki ympärilläni on suunniteltu käytettäväksi. Kaikelle on olemassa tarkoitus ja hyöty. Luonto on väline. Suhde luontoon tuntuu kaukaiselta tässä kolkassa todellisuutta, jossa elän. Se herättää paljon surua ja vihaa. Kuinka käsittää siis sitä kuulumattomuutta luonnon ja *ihmiss maailman* kanssa. Olen kotoisin kaupungista, jota rakennetaan ja muokataan, kyselemättä lupia.

Onneksi on kivet, joiden kanssa kuvitella olevansa...

4. HERÄNNEITÄ AJATUKSIA

Kas kummaa.

Nämä aiheet tuntuvat koko ajan kasvavan sisälläni ja niiden selko katoaa käsistäni. Avoimuus tuntuu vielä kaukaisemmalta ja monimutkaisemmalta aiheelta mitä aloittaessani ajattelin. Niin moni asia vaikuttaa esiintymiseen ja sen havainnointiin. Avoimuus tuntuu olevan vain yksi termi, johon olen mieltynyt. Se tuntuu olevan halua kyetä muuntumaan, tulkitsemaan, ja reagoimaan ympäröivää elämää. Se miten kaikki elämässämme vaikuttaa toimintaan ja ajatteluun, kokonaiseen ruumiilliseen olemiseen on niin moniulotteinen ja kytköksinen verkosto, että se samalla huimaa minua ja antaa loputtoman määrän mahdollisuuksia.

Kenties avoimuus ei ole paras termi käytettäväksi esiintyjälle, ei ainakaan ohjeistuksena annettuna ulkoapäin: ”Ole avoimempi” mutta kenties se pitää sisällään komponentteja, joiden avulla maailmaan suhtautuminen ja kanssakäyminen voidaan ottaa tarkasteltaviksi, ja näin ollen jakaa ohjeistuksina. Mutta avoimuus terminä tuntuu sopivan omaan esiintyjän työhöni, jolloin yhdistän sen osaksi harjoitteita ja kokemuksia, jotka auttavat minua pääsemään sisälle tavoittelemaani esiintymistilaan. Olen myös päätenyt työni avulla pohtimaan ajan kokemista kehossa, ruumiissa tai jopa *sielussa?*

Avoimuuden kautta päädyin siis tunnepohdintoihin. Ja mieleeni nousi kysymys: Onko nykytanssi-konteksti turruttanut omat tunteensa? Sillä tunteita harvoin esitetään taikka harjoitetaan. Tunteita kyllä ilmenee esityksissä, mutta ne luetaan osaksi ruumiillisia tapahtumia. Onko nykytanssilla työkaluja tunteiden ilmaisemiseen ja tunnemateriaalin hyödyntämiseen. Näyttelijän työ on täynnä tunneilmaisua, mutta se tuntuu menevän usein yliampuvaksi ja tavoitteelliseksi, menettäen suuruudellaan ainakin oman kiinnostukseni. Ja usein myös nykytanssiesityksissä näen tanssijoita, jotka ovat aivan muissa maailmoissaan irrallaan tunnemaailman ilmaisusta. Usein tuntuu, että tanssijana sitä ilmaisee tunteitaan melko ”epäinhimillisesti”, salamyhkäisesti taikka oliomaisesti. Tämä ihmisen ”hämäisyyden” ja olentomaisuuden esittäminen luo mahdollisuuksia, ja potentiaalia, kokemuksen monipuoliseen läpikäymiseen. Silti mietin tätä tunteiden aktiivista karttamista.

Haluaisin pohtia syvemmin mikä ero on tunteella ja kokemuksella. Paljonko esiintyjäntyöni pohjaa kokemukseen ja paljonko tunteeseen? Kuinka paljon tunne muodostuukin erinäköisistä kokemuksista? Ja onko näiden termien erottelu ja pohtiminen hyväksi itse ”asian” ymmärtämisen kannalta. Olisiko parempi keskittyä tunnekokemukseen, yhdistäen termit ja katsoen asiaa yhtenäisenä tapahtumana. Onko

käsitykseni kokemuksesta ja tunteista hälventynyt hieman läpikuultavaksi yhtenäiskeitokseksi?

Kirsi Törmin väitöstutkimukseen *Koreografinen prosessi vuorovaikutuksena* (2016) olisin halunnut perehtyä paremmin osana opinnäytetyötäni. Siellä yksi oleellinen tutkimusta vaativa kohde olisi kehoissa ilmenevät *piileskelevät liikkeet* (Törmi, 2016, 152.) joita olen käyttänyt paljon osana omaa liikemateriaani. Olisi varmaan hyväksi miettiä tanssin koulutuksen terapeuttisuutta suhteessa juuri tunnetyöskentelytaitoihin. Kuinka tanssin koulutuksessa voitaisiin huomioida eri mielenterveyden tasoja ja toimijuuden malleja.

Nyt pitäisi niputtaa ajatukset ja vetää johtopäätökset tästä työstä. Entä jos niitä ei voi vetää, ja aika loppuu kesken. Sovitaanko yhdessä, että aika niputtaa ajatukset loppujen lopuksi jossain vaiheessa yhteen ja, että tulevaisuudessa jatketaan avoimuuden pohtimista.

Tämä ei jää

tähän

Piste?

LÄHTEET

Kansisivun kuva: Katri Naukkarinen (2023) – esityksestä: *Löydettyjä, Unohdettuja Rakastettuja – Ones Loved and Lost, now just white.*

Kivipelto, Arja. 2006. ”Merenneidon kyöneleet likaavat meriä.” *Helsingin Sanomat* 12.12.2006 2:00

Haettu 14.4.2023

<https://www.hs.fi/tiede/art-2000004446711.html>

Luhtaniemi, Milka. 2020. ”Poeettinen näyttämö.” Maisterin opinnäytetyö

Dramaturgia, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu, Helsinki

Pysyvä osoite: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020072747627>

Mikkelinen, Satu. 2008. ”Ehdotus: Meisner-tekniikkaa.” Ilmoitusverstaas. Haettu

6.4.2023.

<http://web.archive.org/web/20080828085933/http://www.ilmaisuverstaas.net/ehdotukset.html>.

MTS: The Meisner Technique Studio “Meisner Technique.” Haettu 18.4.2023.

<https://themeisnertechnicestudio.com/meisner-technique/>

Närhinen, Tuula. 2019. ”True Colours of Twilight – Twisting Strands of Experiment and Experience in the Fabric of Art and Science.” *Kun Koen Kokeilen – Kokeilen Kun Koen: Kokemus Ja Kokeellisuus Taiteellisessa Työskentelyssä Ja Tutkimuksessa = I Experience as I Experiment – I Experiment as I Experience : Experience and*

Experimentality in Artistic Work and Research, Denise Ziegler, 115 – 130. Helsinki:

The Academy of Fine Arts at the University of the Arts Helsinki

Julkaisun pysyvä osoite: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-353-403-2>

Porkola, Pilvi. 2014. ”Tämän etäisyydenkö me tähän rakensimme:

Henkilökohtaisuudesta ja performanssista.” *Esitys* 1/2014, 29–33. Haettu 12.4.2023.

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-6670-79-9>

Törmi, Kirsi. 2016. ”Koreografisen prosessi vuorovaikutuksena.” Väitöstutkimus.

Helsinki: Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu, esittävien taiteiden tutkimuskeskus.

Julkaisun pysyvä osoite: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-6670-79-9>

Uniarts Helsinki. s.a. "T-XY235 Suzuki/Viewpoints/Meisner- tekniikoiden perusteet, 4 op" *Uniarts Helsinki Opinto-opas*, verkkosivusto. Haettu 6.4.2023. <https://opinto-opas.uniarts.fi/fi/opintojakso/T-XY235/6811>.

Kurssi: 15.08.2022 - 26.08.2022, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu

Uniarts Helsinki. s.a. "T-XY275 Runon esittäminen ja keholliset metamorfoosit, 2 op" *Uniarts Helsinki Opinto-opas*, verkkosivusto. Haettu 12.4.2023. <https://opinto-opas.uniarts.fi/fi/opintojakso/T-XY275/13264>.

Kurssi: 6.6.2022 - 10.6.2022. Heikkinen, Mirjami. Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu

Uniarts Helsinki. s.a. " T-TT20103 Tanssijantyö 1, soolotyöskentelyn praktiikat, 10 op" *Uniarts Helsinki Opinto-opas*, verkkosivusto. Haettu 24.4.2023. <https://opinto-opas.uniarts.fi/fi/opintojakso/T-TT20103/6520>.

Kurssi: Porkola, Pilvi. Self as material: Autobiography and Performance.

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu